

مرکز تحقیقات ایرانیکا

اصفهان

گامی

عمران
علیه السلام

www.

www.

www.

www.

Ghaemiyeh

.com

.org

.net

.ir

مادر شمس الشہدائین

زندگی و شخصیت و کرامات
مادر امام رضا (ع) و حضرت معصومہ (س)

حضرت نجمتہ خاتون (ع)

یہ قلم نویسندہ محفل و ولایتی

آقای شیخ محمد امیری سوادکوهی (ع)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

مادر شمس الشموس : زندگی و شخصیت و کرامات حضرت نجمه خاتون (علیها السلام)

نویسنده:

محمد امیری سوادکوهی

ناشر چاپی:

محب العترة الطاهره

ناشر دیجیتالی:

مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

فهرست

۵	فهرست
۸	مادر شمس الشموس : زندگی و شخصیت و کرامات حضرت نجمه خاتون (علیها السلام)
۸	مشخصات کتاب
۸	اشاره
۱۲	فهرست
۱۶	پیش گفتار
۱۸	خاستگاه خورشید
۱۹	حضرت نجمه خاتون (علیها السلام)
۲۰	نام، لقب و کنیه
۲۳	ولادت حضرت نجمه خاتون (علیها السلام)
۲۴	ورود تاریخی نجمه خاتون (علیها السلام) به مدینه
۲۵	زنی شایسته بیت رسالت
۲۶	شرایط سیاسی زمان ورود نجمه خاتون (علیها السلام) به مدینه
۲۷	ورود با شکوه نجمه خاتون (علیها السلام) به بیت ولایت
۲۸	انتخاب نجمه خاتون (علیها السلام) به امر خدا
۳۰	بهترین زنان عصر
۳۱	نجمه خاتون؛ شاگرد ممتاز مکتب امام صادق (علیه السلام)
۳۳	خصوصیات اخلاقی حضرت نجمه خاتون (علیها السلام)
۳۴	«خیزران»
۳۶	«نجمه»
۳۶	«أروی»
۳۶	«صَفَر»
۳۷	«طاهره»
۳۷	«سلامه»

- ۳۷ « رشیده »
- ۳۸ « مریسیه » و (یا مریسیه)
- ۳۸ « نوبیه »
- ۳۹ « سکن »
- ۴۰ عظمت مادران امامان در زیارتنامه ها
- ۴۱ نام نجمه خاتون در لوح حضرت فاطمه زهرا (علیها السلام)
- ۴۳ افتخار همسری امام کاظم (علیه السلام)
- ۴۴ نجمه خاتون، شاهکار خلقت هستی
- ۴۵ دوران بارداری نجمه خاتون (علیها السلام)
- ۴۷ طلوع شمس الشموس
- ۴۸ مولود موعود
- ۵۰ لقب « طاهره » ، مدال افتخار مادر امام رضا (علیه السلام)
- ۵۱ افتخار مادری امام معصوم
- ۵۲ فتأمل !
- ۵۲ یاد آوری تاریخ !
- ۵۳ حضرت نجمه خاتون (علیها السلام) ، عارف به حق امام
- ۵۴ حافظ و نگهبان سر الهی
- ۵۵ عشق به عبادت
- ۵۶ رؤیت ماه کرامت در آسمان خاتون مدینه
- ۵۶ یک سؤال از مورخین آینده !
- ۵۹ علیک بکریمه !
- ۶۰ نقش اجتماعی حضرت نجمه خاتون (علیها السلام)
- ۶۱ غروب غمبار مادر شمس الشموس
- ۶۴ کرامات و توسلات به حضرت نجمه خاتون (علیها السلام)
- ۶۴ نجمه خاتون (علیها السلام) ، سفره دار خانه باب الحوائج الی الله
- ۶۵ ظرف و پناه پناهگاه امت

- طریقه توسل به حضرت نجمه خاتون (علیها السلام) - ۶۷
- اهتمام ویژه علامه حاج سید محمّد باقر موحد ابطحی (قدس سره) بر توسل به نجمه خاتون (علیها السلام) و امامزادگان (ابن الرضا) - ۶۷
- توصیه آیه الله مجتهدی به توسل بر حضرت نجمه خاتون (علیها السلام) - ۶۹
- سریع الاجابة بودن حضرت نجمه خاتون (علیها السلام) - ۶۹
- عنایت ویژه نجمه خاتون (علیها السلام) به یک حاجت! - ۷۰
- به استقبال زائر مادرم بروید! - ۷۱
- عنایت حضرت نجمه (علیها السلام) برای بچه دار شدن و حل مشکل مسکن - ۷۲
- عنایت نجمه خاتون (علیها السلام) در نجات مادر و جنین - ۷۵
- نویسنده ای که نذر کرد و برای مادر امام رضا (علیه السلام) کتاب نوشت - ۷۸
- قرائت سوره یس به نیت نجمه خاتون (علیها السلام) - ۷۹
- به برکتِ نجمه خاتون، گمشده پیدا می شود! - ۸۰
- ۱۴ صلوات و پیدا شدن کلید - ۸۰
- هدیه سوره توحید به نجمه خاتون (علیها السلام) - ۸۰
- قرائت فاتحه ام الرضا (علیهما السلام) - ۸۱
- کتابنامه حضرت نجمه خاتون (علیها السلام) - ۸۲
- منابع - ۸۴
- درباره مرکز - ۸۸

مادر شمس الشموس : زندگی و شخصیت و کرامات حضرت نجمه خاتون (علیها السلام)

مشخصات کتاب

شناسنامه کتاب :

مادر شمس الشموس

شرح حال و شخصیت و کرامات حضرت نجمه خاتون (علیها السلام)

مادر امام رضا (علیه السلام) و حضرت معصومه (علیها السلام)

مؤلف : شیخ محمد امیری سوادکوهی

ناشر : محبّ العترة الطاهره:

ویراستار دیجیتالی: محمد منصورى

تایپ و صفحه آرایی : آقای شیخ مهدی آقابابایی

نوبت چاپ : اول

تاریخ انتشار : رجب المرجب 1445 قمری / بهمن ماه 1402 شمسی

بهاء :

سلام و صلوات بر مادران چهارده معصوم: وبالالاخص حضرت نجمه خاتون (علیها السلام) .

ص: 1

اشاره

مادر شمس الشموس

شرح حال و شخصیت و کرامات حضرت نجمه خاتون (علیها السلام)

مؤلف : شیخ محمد امیری سوادکوهی

ص: 2

این اثر ولائی که به منظور بزرگداشت مادر شمس الشموس ، امام علی بن موسی الرضا (علیه السلام) و کریمه اهل البیت (علیهم السلام)

،

حضرت فاطمه معصومه (علیها السلام) تهیه شده به محضر مبارک :

همه فعالان علمی و ادبی و خدمتگزاران به آستان مقدس رضوی که در بزرگداشت مقام و منزلت بانوی طهارت و فضیلت

حضرت نجمه خاتون (علیها السلام)

با علم و دانش و قلم و بیان ، و ذوق و ابتکار ، و خدمات فردی و اجتماعی‌شان ، همت می‌کنند و از هیچ گونه تلاشی دریغ نمی‌نمایند

اهداء می‌گردد .

ص: 3

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ

وَصَلَّى اللَّهُ عَلَى سَيِّدِنَا وَنَبِيِّنَا وَحَبِيبِنَا وَطَبِيبِنَا

الَّذِي بُعِثَ رَحْمَةً لِّلْعَالَمِينَ ، وَبَشِيرًا لِّلْمُذْنِبِينَ

مُحَمَّدٍ خَاتَمِ النَّبِيِّينَ

وَعَلَى آلِهِ الطَّيِّبِينَ الطَّاهِرِينَ الْأَنْجَبِينَ ، لَا سِيَّمًا

الْإِمَامِ الْمُنتَظَرِ ، وَالْوَلِيِّ الْمُنتَقَمِ

الْحُجَّةِ بْنِ الْحَسَنِ الْمَهْدِيِّ f

وَلَعَنَهُ اللَّهُ عَلَى أَعْدَائِهِمْ أَجْمَعِينَ مِنَ الْآنَ إِلَى يَوْمِ الدِّينِ

آمِينَ آمِينَ آمِينَ

ص: 4

پیش گفتار. 9

خاستگاه خورشید. 11

حضرت نجمه خاتون (علیها السلام). 12

نام، لقب و کنیه. 13

ولادت حضرت نجمه خاتون (علیها السلام). 16

ورود تاریخی نجمه خاتون (علیها السلام) به مدینه. 17

زنی شایستهٔ بیت رسالت.. 18

شرایط سیاسی زمان ورود نجمه خاتون (علیها السلام) به مدینه. 19

ورود با شکوه نجمه خاتون (علیها السلام) به بیت ولایت.. 20

انتخاب نجمه خاتون (علیها السلام) به امر خدا. 21

بهترین زنان عصر. 23

نجمه خاتون؛ شاگرد ممتاز مکتب امام صادق (علیه السلام). 24

خصوصیات اخلاقی حضرت نجمه خاتون (علیها السلام). 26

« خیزران ». 27

« نجمه ». 29

ص: 5

« أروي ». 29

« صَقْر ». 29

« طاهره ». 30

« سَلامه ». 30

« رشیده ». 30

« مریسیّه » و « یا مریسیّه ». 31

« نَوِیّه ». 31

« سُكَن ». 32

عظمت مادران امامان در زیارتنامه ها. 33

نام نجمه خاتون (علیها السلام) در لوح حضرت فاطمه زهرا (علیها السلام). 34

افتخار همسری امام کاظم (علیه السلام). 36

نجمه خاتون، شاهکار خلقت هستی.. 37

دوران بارداری نجمه خاتون (علیها السلام). 38

طلوع شمس الشموس.. 40

مولود موعود. 41

لقب « طاهره »، مدال افتخار مادر امام رضا (علیه السلام). 43

افتخار مادری امام معصوم. 44

فتأمل! 45

یاد آوری تاریخ! 45

حافظ و نگهبان سرّ الهی.. 47

رؤیت ماه کرامت در آسمان خاتون مدینه. 49

یک سؤال از مورخین آینده! 49

علیک بکریمه...! 52

نقش اجتماعی حضرت نجمه خاتون (علیها السلام). 53

غروب غمبار مادر شمس الشموس.. 54

کرامات و توسلات به حضرت نجمه خاتون (علیها السلام). 57

نجمه خاتون، سفره دار خانه باب الحوائج الی الله. 57

ظرف و پناه پناهگاه امت.. 58

طریقه توسل به حضرت نجمه خاتون (علیها السلام). 60

اهتمام علامه موحد ابطحی (قدس سره) بر توسل به نجمه خاتون (علیها السلام) و... 60

توصیه آیه الله مجتهدی به توسل بر حضرت نجمه خاتون (علیها السلام). 62

سریع الاجابة بودن حضرت نجمه خاتون (علیها السلام). 62

عنايت ویژه نجمه خاتون (علیها السلام) به یک حاجت! 63

به استقبال زائر مادرم بروید! 64

عنايت حضرت نجمه (علیها السلام) برای بچه دار شدن و حل مشکل مسکن. 65

عنايت نجمه خاتون (علیها السلام) در نجات مادر و جنین. 68

نویسنده ای که نذر کرد و برای مادر امام رضا (علیه السلام) کتاب نوشت.. 71

قرائت سوره یس به نیت نجمه خاتون (علیها السلام). 72

به برکت نجمه خاتون، گمشده پیدا می شود! 73

14 صلوات و پیدا شدن کلید. 73

هدیه سورة توحيد به نجمه خاتون (عليها السلام). 73

قرائت فاتحه ام الرضا (عليه السلام). 74

کتابنامه حضرت نجمه خاتون (عليها السلام). 75

منابع. 77

ص: 8

پس از آنکه برنامه بزرگداشت حضرت نرجس خاتون (علیها السلام) و حضرت شهربانو (علیها السلام) با همه ابعاد وسیع و نورانیش انجام شد و با همکاری نویسندگان ولائی و شعراء عالیقدر مقالات ارزشمند و سروده های فراوان در سطح وسیع و در فضای حقیقی و مجازی منتشر گردید و در شهرهای مشهد و قم و بالاخص شهر ولائی اصفهان مجالس با شکوهی برای بزرگداشت آن بزرگواران تشکیل شد و سایت هایی به نام مادر باران و شاه زنان راه اندازی شد و موجی از معرفت افزائی و اظهار محبت و دلدادگی و توسل به آستان مقدس آن بانوان عظیم الشان، ایجاد گردید و آثار و برکات فراوانی بر جای نهاد، به نظر رسید که همین حرکت ولائی و نورانی نسبت به مادر شمس الشموس

حضرت علی بن موسی الرضا (علیه السلام)

یعنی حضرت نجمه خاتون (علیها السلام) انجام گیرد و با دعوت از نویسندگان و شعراء عالیقدر از یک طرف، و فعالان و دست اندرکاران برنامه های مذهبی و ولائی و دلدادگان برای فعالیت های دینی و تربیتی، اقدامات عملی برای بزرگداشت آن بانوی بزرگ را در دستور کار قرار دهیم.

بدین منظور، از نویسنده محقق و پرتلاش و دلباخته اهل البیت (علیهم السلام) آقای شیخ محمد امیری سوادکوهی تقاضا کردم که کتاب جامعی را درباره زندگی و شخصیت و کرامات حضرت نجمه خاتون (علیها السلام) تهیه نمایند و با قلم روان و دلنشین خود زمینه را برای دیگر نویسندگان و نیز گویندگان و

خطبا و مبلغین و شعرا و مداحان آماده سازند و در اولین حرکت اجتماعی با شکوه، در ایام مبعث رسول خاتم (صلی الله علیه و آله و سلم) مجلس بزرگداشتی را در مشهد مقدّس در محل بیت الزهرا (علیها السلام) واقع در کوی سرشور با حضور علما و سایر اقشار فرهنگی و دینی و ولّائی برگزار نمائیم و پس از آن در شهرهای دیگر بالاخص شهر مقدّس قم و شهر ولّائی اصفهان و... با همکاری همه دلباختگان اهل بیت (علیهم السلام) بالاخص مراجع معظم تقلید و اساتید و نویسندگان و گویندگان و شعرا و مداحان و هیئات مذهبی و دست اندرکاران امور فرهنگی و تربیتی، گام های بزرگی در راستای تجلیل از این بانوی بزرگ

حضرت نجمه خاتون (علیها السلام)

برداریم. امید است که مدد های غیبی و عنایات رضوی که تاکنون ظاهر شده است، یار و مددکار همه ما باشد و آثار و برکات این فعالیت همگانی و گسترده، در رشد و توسعه و پیشرفت برنامه های دینی و معنوی و دفع بلاها و مشکلات فردی و اجتماعی و برآورده شدن حاجات نصیب همگان گردد.

اصفهان حوزه علمیه - میر سیّد حجة موحد ابطحی موسوی اصفهانی

ایام میلاد مقدس امیرالمؤمنین (علیه السلام) و

شهادت حضرت زینب (علیها السلام)

رجب المرجب 1445 قمری - بهمن ماه 1402 شمسی

ص: 10

یکی از الطاف کریمانه حضرت احدیت به جهان بشریت، خلقت آسمانی پر فروغ از جنس مودت و دلدادگی است که به عنوان سایه بان(1) امنی برای اهل معرفت متجلی گشت و از افق ولایی آن، شمس الشموس رخ عیان کرد تا با تالووش، گرمابخش روزگار سرد دوران غربت و انیس النفوس دل های غمین محبان عترت شود.

او جلوه ای از تبلور کرامات الهی بود که در کهکشان عوالم وجود، و بسمله کتاب موجود، چون ستاره ای فروزان، (2) از حلقه خانواده و دیار خود خارج گشت و در مدار ستارگان درخشان امامت و ولایت قرار گرفت تا شاهراه ولایت را بر همگان آشکار سازد و جهانی را به سمت فطرت پاک رهنمون و حدیث محبت و دلدادگی را بر لوح جان ها به یادگار گذارد، « وَ عَلَامَاتٍ وَ بِالنَّجْمِ هُمْ يَهْتَدُونَ » (3).

او ظرف پاک امامت بود و قابلیت آن را داشت که حقایق ولایت و نورانیت را در آسمان وجودی اش جای دهد و حافظ سری از اسرار الهی شود که آن مظهر هزار و یک نام خدای جل و علی بود. (4)

ص: 11

1- . سوره انبیاء ، آیه 32 . وَجَعَلْنَا السَّمَاءَ سَقْفًا مَّحْفُوظًا .

2- . اشاره به نام مبارک نجمه .

3- . سوره نحل ، آیه 16 . و نیز علاماتی قرار داد ؛ و شب هنگام به وسیله ستارگان راه خود را می یابند .

4- . اشاره به ابجد نام مبارک « رضا » که به عدد 1001 می باشد .

او لیلۃ القدری است که قرآن ناطق بر او نازل و ماه کرامت در وجودش کامل گشت و در زمانی که ظلمت و جهل معرکه گیرِ وادی فطرت شد، در شکوهی بی بدیل، خاستگاه خورشید گردید و از آن زمان روضهٔ رضوان(1) تثبیت و حقیقت کوثر در قرآن جلوه ای دیگر یافت و در زنجیره ای از طلا مکتوب شد که فرمود: « كَلِمَةٌ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ حِصَّةً نَبِيٍّ فَمَنْ دَخَلَ حِصَّةً نَبِيٍّ آمِنَ مِنْ عَذَابِي بِشَرِّ وَطْئِهَا وَأَنَا مِنْ شَرِّ وَطْئِهَا »(2).

حضرت نجمه خاتون (علیها السلام)

بانوی دو سرا، حضرت نجمه خاتون (علیها السلام)، همسر با عظمت باب الحوائج، امام موسی بن جعفر (علیهما السلام) و مادر شمس الشموس، حضرت علی بن موسی الرضا (علیهما السلام) و ماه کرامت، حضرت فاطمه معصومه (علیها السلام) می باشند که بعنوان مادر حکمت و اسوهٔ نجابت در صفحات تاریخ رخ عیان نموده و برگ های زرینی از حیات طیبه اش به ثبت رسیده و آسمان ولایت بدان مزین و منور گشت.

از روزی که آن خاستگاه خورشید، قدم در وادی عترت نهاد و مطلع الفجر آفتاب مهربانی ها گشت، قلم ها عاجز و حیران از وصف زلالی و پاکی اش شدند و تاریخ نتوانست کُنه وجود او را که مخزن الأسرار و حافظ امانت الهی بوده را به حقیقت درک کند و به جهان معرفی نماید، از این رو برای شناخت

ص: 12

1- اشاره به روایت رَوْضَةٌ مِنْ رِیَاضِ الْجَنَّةِ - من لا یحضره الفقیه، ج 2، ص 585.

2- حدیث سلسله الذهب اعیان الشیعه، ج 2، ص 18.

حقیقت نوریه ای به نام نجمه خاتون (علیها السلام) می بایست خود را به زلالی چشمه عترت برسانیم، تا بتوانیم نام آن طاهره مطهره را از لسان مبارک خاندان بیت رسالت بر زبان و بنان ساری و جاری کنیم که « لا یَمَسُّهُ إِلَّا الْمُطَهَّرُونَ » (1).

نام، لقب و کنیه

نام اصلی آن بانوی با فضیلت « تُكْتَمُ » (2) بود (3) که در اولین دیدار خود در خانه امام صادق (علیه السلام) خویشتن را به آن معرفی کرد.

ابراهیم بن عباس نیز در شعری در مدح امام رضا (علیه السلام) از مادر ایشان به نام تکتتم یاد می کند و می گوید:

ألا انّ خیر الناس نفسا و والدا *** و رهطا و أجدادا علیّ المعظم

أتتنا به للعلم و الحلم ثامنا *** اماما یؤدّی حجة الله تکتتم (4)

نام ها و القاب مختلفی برای وی در تاریخ نقل شده است که هر کدام حاکی از بیان عظمت و سجایای نورانی اخلاقی و رفتاری و اعتقادی شان

ص: 13

-
- 1- . سوره واقعه ، آیه 79 .
 - 2- . تکتتم . [ت-ت-] (لخ) نام چاه زمزم . نام زنی است . (منتهی الارب) (ناظم الاطباء) .
 - 3- . عیون أخبار الرضا، ج 1، ص 17 - 18؛ كشف الغمّه، ج 3، ص 102؛ إعلام الوری، ص 302؛ دلائل الإمامه، ص 209؛ المناقب، ج 3، ص 475؛ أعلام النساء، ص 651 .
 - 4- . عیون اخبار الرضا (علیه السلام) ، ج 1 ، ص 24 ح 2. آگاه باش! همانا بهترین مردم از نظر خودش، و پدر و اقوام و نیاکانش کسی است که بانویی به نام « تکتتم » او را به عنوان امام هشتم و برای گسترش علم و حلم و بیان حجت الهی برای ما به دنیا آورده است.

بوده که از آن می توان به طاهره ، سکن النوبیه ، نجمه ، سمانه(1) ، خیزران المرسیه(2) ، قلیم ، صفرا(3) ، صقر و اروی و ... (4) اشاره داشت .

کنیه آن بانوی دو سرا نیز ، امّ البنین(5) می باشد ، و چه آرامش بخش است برای اهل ولا ، که تاریخ ، ام البنین دیگری را در بیت رسالت در خود جای داده و از دامان پاکش خورشید و ماه متجلی و تکرار گشت .

دو ام البنین در مدینه ! یکی همسر باب مدینه العلم نبوی ، (6) و دیگری همسر باب الحوائج الی الله . (7) هر دو مادر ادب بودند و عبد صالح خدا را به امام زمانشان تقدیم نمودند .

یکی دستان بریده اش وسیله شفاعت امت می شود(8) و دیگری غوث و غیث امت(9) در دنیا و آخرت می گردد . هر دو در وفاداری به امام زمانشان سرآمد روزگار بودند و هر دو روضه خوان غربت و مظلومیت سیدالشهدا ارواحنا فداه ...!

ص: 14

-
- 1- . ریاحین الشریعه، ج 3، ص 20؛ أعلام النساء المؤمنات ، ص 276.
 - 2- . عیون اخبار الرضا (علیه السلام) ، ص 15؛ مناقب آل ابی طالب ، ج 4، ص 397.
 - 3- . الدرّ النظیم، ص 677.
 - 4- . به نقل از مناقب .
 - 5- . الإرشاد، ص 342.
 - 6- . امیرالمؤمنین علی (علیه السلام)
 - 7- . امام موسی کاظم (علیه السلام) .
 - 8- . یا امیرالمؤمنین کفانا لأجل هذا المقام الیدان المقطوعتان من ابنی العباس ... ، سوگنامه آل محمد (صلی الله علیه و آله و سلم) ، ص 231.
 - 9- . يُخْرِجُ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ مِنْهُ غَوْثَ هَذِهِ الْأُمَّةِ وَ غِيَاثَهَا ، عیون أخبار الرضا، فی باب النَّصِّ عَلَی إِمَامَتِهِ.

زیباست روضه خوانی های جانگداز فرزند نجمه خاتون (علیها السلام) برای سیدالشهدا ارواحنا فداه ... که خود امام زمان و بقیة الله دوران بود!

یابن شیبب گریه کن از غربت حسین *** در کربلا شکسته شده حرمت حسین

شد زخم از مصیبت او پلک چشم ما *** خنده رود ز لب چو شود صحبت حسین

بر تن نداشت جد غریبم توان و تاب *** یابن شیبب ذکر لبش بود آب آب

یابن شیبب نیزه به حلقوم دیده شد *** چون گوسفند سر ز تن او بریده شد

یابن شیبب پیکر جد غریب ما *** در زیر نعل اسب به هر سو کشیده شد

یابن شیبب چکمه به پهلوئی او زدند *** در پیش عمه چنگ به گیسوی او زدند

یابن شیبب جد غریبم کفن نداشت *** یوسف به قعر چاه ولی پیرهن نداشت

از بس که زخم بر روی زخم دگر زدند *** یک جای سالمی به تمام بدن نداشت

یابن شیبب گریه به جز داغ او مکن *** این حرف را به پیش کسی بازگو مکن

ص: 15

ناموس جد ما روی تل با اشاره گفت *** ای بی حیا حسین مرا زیر و رو مکن

یابن شیبب تیغ به حنجر کشید شمر *** رگها وگوشتهای گلو را برید شمر(1)

برای وجود مبارک مادر بزرگوار امام رضا (علیه السلام) و حضرت فاطمه معصومه (علیها السلام) کنیه های دیگری نیز در منابع مربوطه ذکر شده است که اهم آنها عبارتند از: أم ولد(2) (یعنی: مادر فرزند)؛ أم الرضا(3) (مادر امام رضا (علیه السلام)).

ولادت حضرت نجمه خاتون (علیها السلام)

از زمان و محل ولادت حضرت نجمه خاتون (علیها السلام) اخبار دقیقی در تاریخ بیان نشده و این از غربت و مظلومیت لیلة القدر موسی بن جعفر (علیهما السلام) است که از زمان آغاز حیات بانوی والامقام خانه هفتمین پیشوا اطلاعی در دست نیست، ولی آنچه که مسلم است ایشان از اهالی نوبه(4) مغرب بوده است. (5)

ص: 16

-
- 1- از سروده های شاعر اهل بیت (علیهم السلام)، محمود اسدی (شائق)
 - 2- عیون اخبار الرضا (علیه السلام)، ج 1، ص 13، ح 1؛ مطالب السؤل، ج 3، ص 635؛ اعیان الشیعه، ج 2، ص 13؛ الأنوار البهیة، ص 211. همچنین شیخ مفید (قدس سره) مادر امام هشتم (علیه السلام) را چنین معرفی می کند: « و أمّه ام ولدٍ یقال لها: ام البنین »، مفید، الارشاد، ج 2، ص 247.
 - 3- عیون اخبار الرضا (علیه السلام)، ج 1، ص 15 - 13، ح 1 و ح 3.
 - 4- منطقه ای در شمال شرقی سودان و حاشیه غربی دریای سرخ.
 - 5- عیون اخبار الرضا (علیه السلام)، ج 1، ص 16 و 18.

ورود تاریخی نجمه خاتون (علیها السلام) به مدینه

در یکی از روزهای سال 140 هجری قمری، بانویی گرانقدر و دوشیزه ای عقیقه و مسلمان، [\(1\)](#) به همراه کاروانی از اسیران و ... از دیار مغرب وارد مدینه منوره شدند.

امام کاظم (علیه السلام) بر اساس الهام و بشارتی از جانب خدای متعال یکی از معتمدین خود به نام هشام بن احمر را مأمور آزادی و انتقال محترمانه ی آن بانوی مکرمه نمود.

هشام بن احمر می گوید: روزی حضرت موسی بن جعفر (علیهما السلام) به من فرمود: آیا اطلاع داری کسی در این روزها از طرف مغرب به مدینه وارد شده باشد؟ عرض کردم: اطلاع ندارم!

فرمود: مردی از اهل مغرب وارد مدینه شده است، بیائید با هم نزد او برویم، حضرت سوار شد و من هم با ایشان سوار شده به سوی آن رهسپار شدیم. در این هنگام مشاهده کردم مردی از اهالی مغرب با چند غلام و کنیز ایستاده است. گفتم: غلام و کنیزان خود را به ما نشان بده، وی هفت جاریه را به ما نشان داد و هیچ کدام مورد عنایت حضرت موسی بن جعفر (علیهما السلام) واقع نشدند (و آنچه که بدان ملهم شده بودند را نیافتند). سپس فرمودند: بقیه

ص: 17

1- . اخبار و آثار حضرت امام رضا (علیه السلام)، باب اول تولد حضرت رضا (علیه السلام) و حالات مادر آن حضرت، ص 16 .

را نیز نشان بدهید ، مرد مغربی گفت : فقط يك جاريه ديگر كه آن هم مريض است باقى مانده است .

حضرت موسى بن جعفر (عليهما السلام) فرمود : پس چرا او را نشان نمى دهى؟ آن مرد از نشان دادن آن امتناع كرد و حضرت از آنجا مراجعت فرمودند .

حضرت امام كاظم (عليه السلام) روز ديگر ، بار ديگر مرا براى خريدن آن كنيز نزد آن مرد فرستادند و فرمودند : از آن مرد سؤال كن و بگو آخرين نظرت در باره او چيست ؟ و اگر قيمت آن را معين كرد قبول كن .

هشام بن احمر گوید : من طبق فرموده امام (عليه السلام) نزد آن مرد رفتم ، وى گفت : من براى اين كنيز قيمت معينى در نظر گرفته ام و از آن مقدار كم نخواهم كرد . گفتم : مانعى نيست و من به اين قيمت او را خريدم .

زنى شايسته بيت رسالت

فروشنده گفت : كنيز مال تو است ، و ليكن به من بگو آن مرد كه بود كه ديروز همراه تو آمد؟! گفتم : مردى از بنى هاشم بود .

گفت : از کدام قبيله بنى هاشم؟! گفتم : همين اندازه بدان كه او از بزرگان دين اسلام است .

آنگاه آن مرد گفت : من نمى دانم كه او چه كسى است ، ولى بدان كه من اين كنيز را از دورترين بلاد غرب خريدارى كرده ام ، روزى زنى از اهل كتاب ، اين كنيز راديد و از من پرسيد : اين كنيز را از كجا آورده اى ؟ من به او گفتم : من اين كنيز را براى خودم خريده ام و قصد فروش آن را ندارم .

گفت: این چنین کنیزی شایسته نیست نزد مانند تو باشد! این کنیز باید در نزد بهترین اهل زمین باشد، این جاریه پس از اندکی که در نزد صاحبش بگذراند، از وی فرزندی متولد خواهد شد که در شرق و غرب عالم مانند او نخواهد بود. آن مرد گوید: من کنیز مورد نظر را به مدینه آوردم، و موسی بن جعفر (علیه السلام) او را خریداری کرد. (1)

شرایط سیاسی زمان ورود نجمه خاتون (علیها السلام) به مدینه

حضرت نجمه خاتون (علیها السلام) در بحبوحه شرایط سخت سیاسی وارد مدینه شد.

چنان که در منابع تاریخی ذکر شده است، وجود نازنین امام صادق (علیه السلام)، در سال 148 هجری قمری، یعنی تقریباً یک سال پس از ورود این کاروان به شهر مدینه، توسط زهری که از ناحیه حکومت عباسی به او خورانده شد، مسموم و به شهادت رسید. به همین خاطر، وقتی آن بانوی مکرمه وارد شهر مدینه شد، هنوز امر ظاهری امامت و ولایت امت، به امام کاظم (علیه السلام) منتقل نشده بود، این دوره از تاریخ اسلام، چنان که در منابع معتبر تاریخی آمده است، در واقع پر آشوب ترین و پرفتنه ترین دوره تاریخ اسلام به حساب می آید.

در این دوره از تاریخ، دو خاندان فاسد بنی امیه و بنی عباس در دسته ها و جناح های مختلف، به شدت رو در روی هم قرار گرفته بودند و جنگ ها و خونریزی های زیادی، هر روز به گوش مردم مسلمان می رسید.

ص: 19

بنی امیه که تا چند دهه قبل از این ، در اوج قدرت و سلطنت بر ممالک عربی دست یافته بودند و ظلم و ستم آنها در حق شیعیان و علویان به اوج خود رسیده بود ، هم اکنون به بهانه مقابله با دشمن سرسخت خود ، یعنی خاندان بنی عباس ، از کشتن علویان و شیعیان و مردمان مظلوم، هیچ ابایی نداشتند و برای دفاع از قدرتی که در دست داشتند ، دست به هر فتنه ای می زدند .

در اواخر عمر شریف امام صادق (علیه السلام) بنی عباس بر بنی امیه غالب شدند و توانستند قدرت را از چنگ آنان بیرون بیاورند و سرانجام ، منصور عباسی که حاکمی بسیار ظالم و مستبد و فاسد بود ، بر اریکه سلطنت تکیه زد و آن گاه همه کینه ها و عداوت های خاندان عباسی را از علویان و خاندان اهل بیت (علیهم السلام) ظاهر ساخت و تا می توانست به ظلم و ستم در حق آنان و به قتل و کشتارشان اقدام کرد .

بنابراین در این دوره از تاریخ ، خانه امام (علیه السلام) کاملاً تحت نظارت و محاصره دستگاه فاسد حکومتی بود، به گونه ای که کوچکترین ارتباط اصحاب و یاران و علویان با این خانه ، تحت کنترل بود و معمولاً به قتل و اسارت اصحاب می انجامید .

ورود با شکوه نجمه خاتون (علیها السلام) به بیت ولایت

هشام پس از انجام مأموریت و تکریم ایشان ، همراه بانو راهی منزل رئیس مذهب شیعه ، حضرت امام صادق (علیه السلام) شد .

حضرت حمیده خاتون (علیها السلام) (1) مادر امام کاظم (علیه السلام) وقتی خبر ورود ایشان را شنید به استقبال او آمد و با دیدن آن بانو، ایشان را به گرمی و در نهایت محبت در آغوش کشیدند، گویا سال هاست که ایشان را می شناسند. از نام و نشان میهمان تازه وارد پرسیدند، ایشان در نهایت ادب و حیا پاسخ دادند: نامم «تکتم» و اهل مرسیه هستم.

انتخاب نجمه خاتون (علیها السلام) به امر خدا

بانوی مکرمه ای که قرار است حامل امام دیگری شود، باید به انتخاب و امر خداوند باشد که از راه نشانه و رؤیای صادقه به امام الهام و سپس در مسیر زندگی این بزرگان قرار بگیرد.

این موضوع آن قدر اهمیت دارد که اگر بانویی شایستگی چنین جایگاه و قابلیت را کسب کرده باشد، در هر نقطه ای از دنیا زندگی کند باید به امام معصوم برسد تا امام بعدی از ایشان زاده شود.

از حضرت موسی بن جعفر (علیهما السلام) روایت شده که آن بزرگوار هنگامی که تکتم، مادر حضرت رضا (علیه السلام) را خریداری کرد، گروهی از یاران خود را جمع کرد و فرمود:

ص: 21

1- . حُمَيْدَةُ الْمُصَدِّقَةِ هَمْسَرُ إِمَامِ صَادِقٍ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) وَ مَادِرَامِ إِمَامِ كَاسِمٍ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) بُوَدَ . إِمَامِ بَاقِرٍ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) دَر وَصْفِ حَمِيدَةِ ، أَوْ رَا پَسَنَدِيدَةَ دَر دُنْيَا وَ سَتَائِشِ شُدَّة دَر آخِرَتِ خَوَانَدَه وَ إِمَامِ صَادِقٍ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) نِيز وَی رَا پَاكِيْزَه اَز پَلِيدِي هَا دَانَسْتَه اَسْت . دَر مَنَابِعِ تَارِيخِي ، أَوْ رَا بَا عَنَّاوِينِي اَز جَمَلَه حَمِيدَه بَرَبْرِيَه ، حَمِيدَه اَندَلْسِيَه وَ حَمِيدَه مَغْرِبِيَه يَاد كَرْدَه اَنَد .

به خداوند سوگند که من این جاریه را به امر خداوند متعال خریداری کردم، از آن حضرت جریان خریداری تکتم را پرسیدند، فرمود: هنگامی که در خواب بودم جدم و پدرم نزد من آمدند در حالی که یک پارچه حریری را در دست داشتند. آنها پارچه حریر را بر زمین پهن کردند و از هم باز نمودند. ناگهان من صورت این جاریه را در آن پارچه حریر دیدم.

آنگاه حضرت رسول اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) و حضرت امیر المؤمنین (علیه السلام) خطاب به آن حضرت فرمودند: «یا موسی، لیكوننّ لك من هذه الجاریه خیر أهل الأرض»؛ ای موسی! بدانکه از این کنیز، بهترین انسان های روی زمین برای تو متولد خواهد گردید.

و سپس فرمودند: «ای موسی! هرگاه که آن مولود به دنیا آمد، نام او را علی بگذار».

و فرمودند: «إِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ سَيُظْهِرُ بِهِ الْعَدْلَ وَالرَّأْفَةَ وَالرَّحْمَةَ، طُوبَى لِمَنْ صَدَّقَهُ، وَوَيْلٌ لِمَنْ عَادَاهُ وَكَذَّبَهُ وَعَانَدَهُ»؛ (ای موسی) همانا خداوند متعال به واسطه آن مولود (حضرت شمس الشموس، امام علی بن موسی الرضا (علیهما السلام)) عدالت و رأفت و رحمت خود را برای خلائق خود آشکار خواهد نمود؛ خوشا به حال کسی که او را تصدیق نماید و وای بر حال آنکه با او دشمنی کرده و او را تکذیب نماید. (1)

ص: 22

1- . دلائل الإمامه، ص 175؛ مدینه المعاجز، ج 6، ص 401 و 402؛ كشف الغمّه، ج 3، ص 102 - 105؛ درر الأخبار، ص 367 و 368؛ إثبات الوصیّه، ص 197.

حضرت نجمه خاتون (علیها السلام) بعد از ورود به خانه امام صادق (علیه السلام) و آشنایی نزدیک با خاندان رسالت و امامت، خیلی زود با رفتار نیکو و سجایای منحصر بفرد اخلاقی اش محبت و توجه دیگران را به خود جلب کرد و چون ستاره ای در آسمان ولایت خوش درخشید.

در این باره علی بن میثم می گوید: (1) حمیده المصفاة (2) مادر موسی بن جعفر (علیهما السلام) که از اشراف و بزرگ زادگان عجم (3) بود، کنیزی را که از مادری مسلمان متولد شده بود و خریداری کرده بودند و نام آن جاریه، «تکتم» بود را بسیار تکریم می کرد، چرا که او (تکتم) از نظر عقل و دیانت از بهترین زنان عصر خود بشمار می رفت و به حمیده المصفاة بسیار احترام می کرد تا آنجا که هیچ گاه در نزد وی نمی نشست.

حضرت حمیده خاتون (علیها السلام) می فرمود: رسول خدا (صلی الله علیه و آله و سلم) را در خواب دیده است که آن حضرت امر کرده که «نجمه» (4) را به فرزندت موسی (علیه السلام)

ص: 23

-
- 1- وی از همگان در باره ائمه (علیهم السلام) اطلاعاتش بیشتر بود.
 - 2- امام باقر (علیه السلام) در نخستین برخورد از ایشان پرسیدند: نامت چیست؟ گفت: حمیده. لقب ایشان «مصفاة» به معنای پاک و خالص و پیراسته است. این لقب را امام باقر (علیه السلام) زمانی که می خواستند ایشان را به امام صادق (علیه السلام) هدیه کنند، انتخاب کرده، فرمودند: «حمیده مصفاة من الادناس»؛ حمیده از بدیها پاک شده است. اصول کافی، ج 1، ص 477.
 - 3- اهل مغرب و یا اندلس
 - 4- تکتم

بیخشی؛ زیرا بزودی از وی فرزندی که بهترین مردم روی زمین است متولد خواهد شد. (1)

نجمه خاتون؛ شاگرد ممتاز مکتب امام صادق (علیه السلام)

نجمه خاتون (علیها السلام) قبل از آنکه به تزویج آن امام همام درآید، تحت تعلیم و تربیت حضرت حمیده خاتون (علیها السلام) بوده است. مادر امام کاظم (علیه السلام) آن

مخدره را تربیت و تعلیم علوم الهی نموده تا شایستگی بیشتر و سعۀ وجودی او برای دریافت نور امامت آماده شود تا پس از اینکه آموزش لازم را آموخت، به تزویج امام درآید و از او فرزندی پاک و نورانی متولد شوند که عالم را پر از نور الهی خود نمایند.

نجمه خاتون (علیها السلام) در محضر حضرت حمیده خاتون (علیها السلام) که خود دانش آموخته مکتب امام صادق (علیه السلام) بود، به فراگیری دانش پرداخته و به مقامات بالای معنوی و علمی رسید.

این گزارش که افزون بر شیخ صدوق، توسط شیخ مفید در «الارشاد» و فخر شیعه، علامه مجلسی در «بحارالانوار» نیز نقل شده است، نشان می دهد بانوان بیت امامت عموماً افتخار بهره گیری از دانش الهی ائمه اطهار (علیهم السلام) را داشتند و پس از آموختن، در آموزش دادن آن علوم به دیگران نیز تلاش فراوانی می کردند.

ص: 24

1- . عیون اخبار الرضا (علیه السلام)، ج 1، ص 16 و 17.

محدث خبیر شیعه، مرحوم شیخ عباس (قدس سره) در منتهی الآمال درباره حمیده خاتون (علیها السلام) می نویسد: آنچه بر من از برخی روایات مفهوم شد، آن است که آن مخدّره (حمیده خاتون)، چندان فقیهه و عالمه نسبت به احکام و مسائل دین بوده است که وجود نازنین حضرت صادق (علیه السلام) زن های جامعه را (که در مسائل دینی از آن حضرت سؤال می نمودند) به آن بانوی مکرمه ارجاع می دادند، تا (مسائل خود را) از او سؤال کنند. (1)

روزها می گذشت و بانو تکتم (علیها السلام) بالاترین لذت در درک معارف اهل بیت (علیهم السلام) را نزد حمیده خاتون (علیها السلام) می برد و حلاوت عبادت و خلوت کردن با خدا را با تمام تار و پودش یافته بود. ایشان از لحاظ درایت و منزلت دینی به آنجا رسید که از زنان فاضله عصر خویش شناخته می شد. به دلیل استعداد فراوان و مداومت بر تهذیب نفس، پس از مدتی به شدت مورد توجه حمیده خاتون (علیها السلام) قرار گرفت.

اگر برای همه افراد ترک محرمات و انجام اعمال نیک و عبادی از سفارش های اسلام است، برای مادران چهارده معصوم از ضروریات و لازمه زندگی شان به شمار می آمد. به گونه ای که بدون آن، رسیدن به سعادت فرزندپروری امان برایشان امکان نداشت. زیرا پیش از آنکه بخواهند مادری فرزند معصومی به عهده آنها گذاشته شود، باید آمادگی آن را به دست آورده باشند. آنها علاوه بر تقوا، خصائص دیگری مانند

ص: 25

ایمان کامل، عبادت، احسان، نیکوکاری، زهد، پرهیزگاری و پارسایی را دارا بودند. این صفات در این بانوان به اندازه ای جلوه پیدا می کرد که کاملاً احساس می شد و قابل درک بود. چرا که خود امامان معصوم (علیهم السلام) که الگویی از فضایل محسوب می شدند، از سیره و رفتار همسران و مادران خود سخن می گفتند.

خصوصیات اخلاقی حضرت نجمه خاتون (علیها السلام)

مادران گرانقدر ائمه اطهار (علیهم السلام) سرآمد و افضل زنان عصر خود بودند. آنها در سجایای اخلاقی از بهترین بانوان و مخدّرات بشمار می رفتند و این موضوع به دو دلیل باز می گردد.

دلیل اول: رسول اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) در روایتی می فرمایند: خداوند ما را از بهترین معادن از نظر اصل و طبع و بهترین کشتزارها از نظر رویش، میان پدران و مادران خارج ساخت. چرا که امامان باید از نظر خانواده و والدین هم برتر از مردمان زمان خود باشند. آنها در کنار همسر خود قرار است از والدین امام بعد باشند.

دلیل دوم: آیه « الطَّيِّبَاتُ لِلطَّيِّبِينَ وَ الطَّيِّبُونَ لِلطَّيِّبَاتِ »⁽¹⁾ می باشد که مادران مقدس امامان، مصداق کامل آن هستند.

یعنی « زنان پاکیزه از آن مردان پاک و مردان پاک از آن زنان پاکیزه اند ». از آن جایی که اهل بیت (علیهم السلام) نمای کاملی از طیب بودن را دارند، باید

ص: 26

همسران آنان نیز افضل از همه زنان عصر خود باشند. همچنین نکته دیگری که می توان به آن اشاره کرد این است که از آیه 26 سوره نور می توان شرافت و بزرگی شخصیت این همسران را نیز به دست آورد که چگونه آنها با امامان معصوم (علیهم السلام) سنخیت و تناسب روحی داشتند که آنها را الطیبات و هم ردیف الطیبون نام گذاری می کنند و می خوانند .

القابی که در منابع تاریخی و تحقیقی برای حضرت نجمه خاتون (علیها السلام) معرفی شده اند ، از آن حیث که این القاب اکثراً از ناحیه امام معصوم یعنی وجود مبارک امام کاظم (علیه السلام) انتخاب شده است ، اهمیت بسیار ویژه ای در شناخت عظمت شخصیت والای ایشان دارد و چون از طرفی دیگر ، در تشریح شمایل آن بانو ، به جز این القاب ، اطلاعات جامعی در دست نداریم ، فلذا اهمیت پردازش به آنها چندین برابر می گردد و در این مجال به برخی از آن می پردازیم :

«خیزران»

یکی از لقب های آن بانوی مکرمه که در برخی از منابع مربوطه معرفی شده است ، « خیزران » می باشد .⁽¹⁾

خیزران ، در کلام عرب معانی متعددی دارد همچون : گیاهی نرم که در بلاد روم می روید ، عودی معروف ، نی ، تیر و پیکان ، هر گونه شاخه و

ص: 27

1- . تذکرة الخواص ، ص 361؛ بحر الأنساب ، ص 28؛ بحار الأنوار ، ج 12 ، ص 2.

گیاهی که نرم باشد، درخت و یا گیاهی که راست قامت و استوار بوده، سگان کشتی و امثال آن. (1)

از بین معانی متعددی که ذکر شد، دو معنی می تواند برای وجه تسمیه این کلمه در خصوص ایشان محتمل باشد:

اول: صفت نرم خویی و مهربانی و تواضع.

و دوم: صفت راست قامتی و استواری.

در صورت اراده معنای اول، فهمیده می شود که آن بانو، از لحاظ خلقیات شخصی، زنی مهربان و متواضع و نرم خوبوده است.

و در صورت اراده معنای دوم، معلوم می شود که بانو تکتیم، بانویی بوده که از لحاظ شمایل جسمانی، راست قامت و دارای عزم و اراده استوار بوده است. و در راستای معنای اول، مرحوم شیخ صدوق (قدس سره) در کتاب عیون الأخبار گفته است که: آن بانوی بزرگوار، مادر همسر خود «حمیده مصفاة» را بسیار تکریم و احترام می نمود، بگونه ای که در طول عمر خود، هیچ گاه در مقابل او بر روی زمین نشست. (2)

ص: 28

1- کتاب العین، ج 4، ص 207؛ لسان العرب، ج 4، ص 237.

2- عیون اخبار الرضا (علیه السلام)، ج 1، ص 16 - 14.

« نَجْمَه »

« نجمه » مشهورترین لقب آن بانوی مکرّمه می باشد که وجود نازنین امام کاظم (علیه السلام) این لقب آن بانوی بزرگوار را مورد خطاب قرار داده اند .

« نجمه » در اصل ، از « نجم » به معنای ستاره می باشد و روشن است که مراد از این لقب ، صفت درخشندگی و ممتاز بودن آن بانو در آسمان فضائل و کرامات و محاسن اخلاقی و شخصیتی می باشد .

« اَروى »

لقب دیگری که برخی از محققان ، برای ایشان عنوان نموده اند ، « اَروى » می باشد . « اَروى » در کلام عرب ، به عنوان یک اسم زنانه زیاد به کار رفته است و معنی اصلی آن ، فراوانی و خیر زیاد می باشد (1) و در اینکه وجود آن بانوی بزرگوار ، خیر کثیر و فراوانی برای همه امت مسلمان (و به ویژه شیعیان و محبّان مکتب عصمت و طهارت (علیهم السلام)) محسوب می گردد ، جای هیچگونه شکّ و تردیدی نیست .

« صَقْر »

« صقر » لقب دیگری است که در بسیاری از منابع ، برای آن بانو ذکر شده است . « صقر » ، در اصل به معنای شدّت تابش و حرارت خورشید آمده است (2) و مراد از آن ، وقتی که به عنوان یک اسم و یا لقب شخصی

ص: 29

1- . لسان العرب، ج 14، ص 351؛ مجمع البحرین، ج 1، ص 198 (روى).

2- . کتاب العین، ج 5، ص 60؛ لسان العرب، ج 4، ص 465 (صقر).

استفاده می‌گردد، تقریباً به معنای خورشید تابان می‌باشد و وجه تسمیه آن، با توجه به مطالبی که بیان شد، واضح است.

« طاهره »

« طاهره » یکی از مشهورترین لقب‌های آن بانو می‌باشد که حتی ماجرای ملقب شدن به آن نیز در روایات معتبر، ذکر شده است و معنای آن، پاکی و پاکیزگی می‌باشد.

لازم به ذکر است که « طاهره » از القاب حضرت فاطمه زهرا (علیها السلام) نیز محسوب می‌شود و همچنین از القاب حضرت فاطمه معصومه (علیها السلام) نیز به حساب می‌آید.

« سلامه »

این لقب شریف که از « سلام » و « سلامت » اتخاذ شده است و معنی آن، همان سالم بودن و دور بودن از معایب و بدیها و آلودگی‌ها می‌باشد، در حقیقت بازتاب‌کننده گوشه‌ای از پاکی و عفت و نجابت آن بانوی بزرگوار است.

« رشیده »

رشیده یعنی بانویی که از رشد عقلی و رشادت کافی برخوردار بوده است و همچنانکه در برخی از نقل‌های معتبر وارد شده است، آن بانوی مکرمه در عقل و هوش و ذکاوت، بسیار نمونه بوده‌اند.

مرحوم شیخ صدوق (قدس سره) (از محدثین موثق و بسیار قدیمی شیعه) در کتاب عیون الأخبار در این زمینه می فرماید: «فَكَانَتْ مِنْ أَفْضَلِ النِّسَاءِ فِي عَقْلِهَا وَ دِينِهَا» (1) همانا آن بانو، در عقل و دین از برترین زنان بوده اند.

« مَرِيسِيَّة » و « يَا مَرِيسِيَّة »

مرسیه یعنی بانویی که از اهالی شهر مَریس (از مناطق شمال آفریقا و اطراف اندلس) بوده باشد. مرحوم دهخدا نیز در توضیح عنوان (مَریس) آورده است: «مَریس» نام محلی از منطقه «نوبه» است.

« نَوْبِيَّة »

«نوبیه» یعنی بانویی که از منطقه «نوبه»، از نواحی بلاد سودان می باشد و در واقع، شهر «مَریس» نیز از مناطق این اقلیم به حساب می آید. (2)

دهخدا در لغت نامه خود در ذیل عنوان (نوب) آورده است:

جیلی از مردم سودان... ولایتی از بلاد سودان، از اقلیم اول، به جنوبی مصر، بر کنار رود نیل، ناحیه ای میان مصر و حبشه (است). و صاحب کتاب لسان العرب (از لغت نامه های مشهور زبان عرب) در ذیل ماده «مرس» به نقل از ابو حنیفه چنین گفته است: أدنی بلاد النَّوْبِ التی

ص: 31

1- عیون اخبار الرضا (علیه السلام)، ج 1، ص 15.

2- کتاب العین، ج 8، ص 379؛ لسان العرب، ج 1، ص 776؛ مجمع البحرین، ج 2، ص 178 (نوب).

تلی أرضِ سودان (1) یعنی: نزدیکترین سرزمین های « نوب » در ادامه سرزمین سودان کشیده شده است .

« سکن »

در برخی از منابع تاریخی، این لقب با لقب قبلی، به صورت اضافه به همدیگر آمده اند، که در این صورت، این دو لقب یکجا یک لقب واحد برای حضرت محسوب می گردند؛ یعنی به صورت: « سکن النوبیه ».

شیخ صدوق اعلی الله مقامه الشریف نیز در کتاب عیون الأخبار (علیه السلام) در حدیث اول، از باب مربوط به مادر حضرت امام رضا (علیه السلام)، وقتی القاب بانو تکتیم را می شمرد، این لقب را به همان صورت « سکن النوبیه » آورده است. (2)

اما « سکن » در لغت، از سکینه به معنای آرامش می باشد و « سکن » به هر چیزی اطلاق می شود که انسان با آن آرامش می یابد .

در قرآن کریم، در سوره أنعام، خداوند متعال در توصیف شب می فرماید: « وَجَعَلَ اللَّيْلَ سَكَنًا » (3)؛ یعنی همانا او شب را برای شما موجب آرامش خلق فرمود. (4)

ص: 32

1- . لسان العرب، ج 6، ص 216 (مرس).

2- . عیون اخبار الرضا (علیه السلام)، ج 1، ص 13، ح 2.

3- . سوره أنعام، آیه 96.

4- . اقتباسی از کتاب نجمه خاتون: مادر حضرت فاطمه معصومه (علیهما السلام).

عظمت مادران امامان در زیارتنامه ها

هرچند برای مادران ائمه اطهار (علیهم السلام) زیارت نامه های چندانی به ما نرسیده است ، اما نام آنها در دعاها ، روایات و خود زیارت نامه های مربوط به اهل بیت (علیهم السلام) با القاب گوناگون بسیار یاد شده است . القابی که اتفاقاً اجداد مادری امامان را نیز نشان می دهد . این بانوان الفاضلی همچون ارحام مطهرات ، ارحام طاهره ، ارحام الخیرات ، ارحام الزکیه من النساء و... را به خود اختصاص داده اند . ذکر این نام ها به صراحت به ما می گوید و اطمینان خاطر می دهد که زنان انتخاب شده خداوند برای مادری امامان خود در زمانه ای که جهالت و کفر و شرک سرچشمه همه رفتارهای انسانی بوده است . آنها بر فضایل رشد کردند و ارحام و خانواده آنها از پاک ترین مردمان بوده اند . اما همان طور که گفته شد ، باتوجه به همه این کرامات برای مادران آل الله بیشتر از سه زیارت نامه آن هم به نام حضرت فاطمه زهرا (علیها السلام) ، حضرت فاطمه بنت اسد (علیها السلام) و حضرت نرجس خاتون (علیها السلام) وجود ندارد . البته در این زیارت نامه ها فرازهایی است که شامل حال یکایک این بانوان گران مایه از جمله حضرت نجمه خاتون (علیها السلام) می شود .

« السَّلَامُ عَلَی وَالِدَةِ الْإِمَامِ، وَالْمُودَعَةَ أَسْرَارِ الْمَلِكِ الْعَلَّامِ، وَالْحَامِلَةَ لِأَشْرَفِ الْأَنَامِ » ،

« سلام بر مادر امام و آنکه اسرار ملک علام به او سپرده شده ، و از آن که با شرافت ترین مردم را دربرداشت .»

حضرت نجمه خاتون (علیها السلام) حامل سرّی از اسرار الهی و بهترین زنان برای با شرافت ترین بنده خدا بودند . ایشان و سایر مادران امامان ، بانوانی هستند که شایسته سلام دادن با بهترین توصیف ها می باشند ، آن هم کنار مرقد و مزارشان برای زیارت .

نام نجمه خاتون در لوح حضرت فاطمه زهرا (علیها السلام)

در شرافت و عظمت حضرت نجمه خاتون (علیها السلام) همین بس که نام مبارکش در فرازی از حدیث « لوح و صحیفه حضرت عصمة الله الکبری فاطمه زهرا (علیها السلام) » آمده است که این مطلب مهم قبل از ولادت آن بانوی معظمه در حدیث لوح ذکر گردیده است و این مطلب از مهم ترین و بالاترین کرامت های گنجینه نهانی به نام حضرت نجمه (علیها السلام) بشمار می رود .

حدیث لوح حضرت فاطمه زهرا (علیها السلام) ، از احادیث منقول از پیامبر اسلام (صلی الله علیه و آله و سلم) برای اثبات امامت ائمه دوازده گانه شیعه است .

این حدیث با توجه به مقبولیت سند و فراوانی نقل آن در منابع مختلف ، جایگاه ویژه ای در اثبات امامت و خلافت ائمه شیعه دارد . ویژگی این حدیث ، ذکر نام همه جانشینان رسول خدا (صلی الله علیه و آله و سلم) از امام اول امام علی (علیه السلام) تا امام دوازدهم امام مهدی f است .

مشهورترین نقل این حدیث ، از صحابی معروف ، جابر بن عبدالله انصاری است . لوحی که حدیث بر روی آن نوشته شده ، لوحی است که خداوند به پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) به عنوان هدیه برای تولد امام حسین (علیه السلام) اهدا

نموده و پیامبر (صلی الله علیه و آله و سلم) برای شاد شدن حضرت زهرا (علیها السلام) به ایشان بخشید. حدیث لوح در روایات گوناگون و با الفاظی مختلف، به صورت مبسوط یا مختصر نقل شده است.

حدیث لوح مشهور که از طریق جابر بن عبدالله انصاری نقل شده، چنین است: امام صادق (علیه السلام) نقل می کند که روزی پدرم از جابر بن عبدالله انصاری خواست ماجرای مشاهده لوحی که در دست جده اش حضرت فاطمه (علیها السلام) بود، و مطالب مکتوب در لوح را برای او بازگو کند. جابر گفت: روزی در ایام حیات رسول الله (صلی الله علیه و آله و سلم) مادرت فاطمه (علیها السلام) را ملاقات کردم تا ولادت حسین (علیه السلام) را به او تبریک بگویم که در دست آن بانوی بزرگ، لوح سبز رنگی دیدم که گمان کردم زمرّد است؛ در آن لوح، کتاب سفیدی را که به درخشندگی خورشید بود مشاهده کردم. به آن حضرت عرض کردم: پدر و مادرم فدای تو باد! این لوح چیست؟ فاطمه (علیها السلام) فرمود: «این لوحی است که خداوند - عزوجل - آن را به رسولش محمد مصطفی (صلی الله علیه و آله و سلم) اهدا نمود. در این لوح نام پدر و همسر و فرزندانم و نام اوصیاء و امامانی که از نسل فرزندانم هستند ذکر شده است. پدرم رسول الله (صلی الله علیه و آله و سلم) آن را به من بخشیده است تا با نگاه کردن به آن دلم شاد شود». سپس مادرت فاطمه (علیها السلام) آن

لوح را در اختیار من قرار داد. من آنچه در لوح نوشته شده بود خواندم و نسخه ای از روی آن نوشتم. جابر صحیفه ای از پوست نازک آورد، آن را گشود و به رؤیت پدرم رسانید. پدرم به جابر فرمود: جابر! حال به

صحیفه ای که در نزد توست بنگر تا برای تو از حفظ بخوانم . جابر به نسخه ای که در دستش بود ، نگریست و پدرم تمام مطالب صحیفه را از حفظ برای جابر خواند . سوگند به خدا ! حرفی از کلام امام با حرفی از صحیفه ای که در دست جابر بود مخالف نبود . پس از آنکه قرائت امام به پایان رسید جابر گفت : خدای بزرگ را شاهد می گیرم که آنچه در صحیفه نزد فاطمه (علیها السلام) دیدم همین بود که شما خواندید .

در حدیث لوح که سند افتخار حضرت نجمه خاتون (علیها السلام) بشمار می رود ، نام مبارکشان چنین آمده است : « ابوالحسن علی بن موسی الرضا، امه جاریه و اسمها نجمه؛ (1)... ابوالحسن علی بن موسی الرضا مادرش جاریه ای به نام نجمه... » .

افتخار همسری امام کاظم (علیه السلام)

حضرت حمیده خاتون (علیها السلام) در مدت حضور و خدمتگزاری بانو تکتتم ، آن چنان شیفته ادب و اخلاق ، تواضع و عبادت های بی وقفه ایشان می گردند که به فرزندشان حضرت امام کاظم (علیه السلام) توصیه می کنند : من یقین دارم که او (تکتتم) می تواند در مقام همسری سعادت حمل و ولادت همسری پاک و طاهر را داشته باشد . مولودی که حجت خداوند بر روی زمین خواهد بود. من اینک او را به تو می دهم، وی را به راه خیر و سعادت رهنما باش. (2).

ص: 36

1- . بحار الانوار، ج 36، ص 193-194.

2- . عیون اخبار الرضا (علیه السلام) ، ج 1، ص 14-15.

از این رو نجمه خاتون (علیها السلام) به همسری امام کاظم (علیه السلام) مفتخر شدند و از آن پس، ایشان به عنوان همسر و همدم امام، احترام و جایگاه والاتری در میان امت یافتند.

آری! نجمه خاتون (علیها السلام) به کنیزی گرفته شده بود؛ ولی در سایه سار اسلام، به دست امام معصوم، از قید بردگی آزاد شد و نه تنها به آزادی دست یافت، بلکه بزرگترین افتخار را کسب نمود که همسری و مادری امامی از امامان معصوم (علیهم السلام) است.

او امامی را مادری کرد که امام صادق (علیه السلام) بارها به فرزندش، موسی بن جعفر (علیهما السلام) می فرمود: عالم آل محمد (علیهم السلام) در صلب تو قرار دارد؛ ای کاش من او را ملاقات می کردم. (1)

نجمه خاتون، شاهکار خلقت هستی

ای نجمه خاتون! ای نوعروس بیت نور و شرف موسوی! زندگی شما آغاز می شود!.

آری! پنج امام از نسل تو خواهند بود، اگر خدا زنی را می شناخت که بیش از تو شایستگی این مقام را داشت او را به مقام مادری امام برمی گزید.

معلوم می شود که تو شاهکار خلقت هستی همانند صدفی که در درون آن مروارید گرانبهایی است. تو در وجود خودت مروارید عفت و پاکدامنی و ایمان را داشتی، ولی این سرمایه های تو از دیده ها پنهان بود. مدتی می گذرد

ص: 37

تو حامله می شوی تو صدای فرزندت را می شنیدی که ذکر خدا می گوید ، آری آن قدر پاک سرشت هستی که وقتی حامله بودی صدای فرزندت را که هنوز به دنیا نیامده بود شنیدی .(1)

دوران بارداری نجمه خاتون (علیها السلام)

حضرت نجمه خاتون (علیها السلام) در روایتی (که مرحوم صدوق و بسیاری از مورخان دیگر آورده اند) گفته است :

« لَمَّا حَمَلْتُ بِإِئْتِنِي عَلِيٍّ، لَمْ أَشْعُرْ بِثِقَلِ الْحَمْلِ، وَ كُنْتُ أَسْمَعُ فِي مَنَامِي تَسْبِيحًا وَ تَهْلِيلًا وَ تَمْجِيدًا مِنْ بَطْنِي، فَيُنْزِعُنِي ذَلِكَ، وَ يُهَوِّلُنِي، فَإِذَا انْتَبَهْتُ لَمْ أَسْمَعْ شَيْئًا» .(2)

موقعی که من به فرزندم علی (امام رضا (علیه السلام)) حامله شدم ، سنگینی حمل او را احساس نمی کردم و موقع خواب، صدای تسبیح (سبحان الله) و تهلیل (لا إله إلا الله) و تمجید (الحمد لله) او را از بطن خود می شنیدم و می ترسیدم ، ولی وقتی بیدار می شدم ، دیگر چیزی نمی شنیدم .

چنین کرامتی از حضرت آمنه (مادر گرامی رسول اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم)) و حضرت خدیجه (مادر فداکار حضرت زهرا (علیها السلام)) نیز روایت شده است .

ص: 38

-
- 1- کتاب دوازده مادر به قلم آقای خدامیان آرانی .
 - 2- عیون اخبار الرضا (علیه السلام) ، ج 2، ص 29، ح 2؛ مدینه المعاجز، ج 2، ص 11، ح 2107؛ بحار الأنوار، ج 49، ص 9، ح 14؛ تفسیر نور الثقلین، ج 2، ص 291، ح 192؛ ینایع المودّه، ج 3، ص 166؛ الأنوار البهیّه، ص 211.

بانوی روشن ضمیر و پاک سرشت، حضرت نجمه خاتون (علیها السلام) در طول مدّتی که به اولین فرزند خود امام علی بن موسی الرضا (علیه السلام) حامله بود، همواره معجزات و کرامات آن مولود را در رحم خود و سپس موقع تولّد و بعد از آن در طول تربیت آن فرزند، با چشمان خود می دید و کاملاً فهمیده بود که این نوزاد و کودک نورانی، کاملاً با کودکان دیگر متفاوت است و به همین خاطر، جایگاه منیع و بسیار بلند او را به انتظار می نشست.

آن بانوی بزرگوار، با مشاهده این کرامات و معجزات، پیوسته روز شماری می کرد تا مدّت حمل آن فرزند نورانی به پایان رسد و شاهد به دنیا آمدن آن مولود موعود باشد و طبیعتاً وجود نازنین امام کاظم (علیه السلام) نیز، قبل از به دنیا آمدن آن فرزند، از شأن و منزلت آن مولود، برای آن بانوی مگرّمه سخن گفته بود و به او وعده داده بود که چه مولود بزرگوار و صاحب منزلتی از وی به دنیا خواهد آمد. به همین جهت، آن بانوی مخدّره، بیش از پیش در حفاظت از سرّی از اسرار آل محمّد (علیهم السلام) می کوشید و خود را سپر و ظرف وجودی بقیة الله کرد.

از سخنان ائمه اطهار (علیهم السلام) درباره حمل معصومین (علیهم السلام) و حالات مادرانشان در زمان حاملگی (1) استفاده می شود که انعقاد نطفه و چگونگی ولادت و رشد آنان با انسان های عادی فرق داشت؛ از این رو امام صادق (علیه السلام) به جمیل بن دراج فرمود: درباره امام (علیه السلام) سخن

نگویید؛ زیرا او در شکم مادر

ص: 39

می شنود و زمانی که مادرش او را به دنیا می آورد ، فرشته ای میان دو چشمش می نویسد : « کلمه پروردگارت پایان یافت به راستی و عدالت » و کلمات او را ، دگرگون کننده ای نیست و او شنوا و داناست ؛ و زمانی که به امامت می رسد ، در هر شهری برای او عمودی از نور برافراشته شود که با آن ، اعمال مردم را ببیند . (1)

از امام رضا (علیه السلام) سؤال شد : مراد از عمودی که امام با آن ، اعمال دیگران را می بیند چیست ؟ آن حضرت فرمود : مراد از آن ، عمودی از آهن نیست ؛ بلکه فرشته ای است که در هر شهر گماشته و خداوند به وسیله او کردار مردم آن شهر را به امام می رساند . (2)

طلوع شمس الشموس

بوی خوش کدامین بهار است که شامه زمین را می نوازد ؟ هوای پیراهن کدامین یوسف است که دنیا را به سرمستی فرا خوانده است ؟ این همه پروانه در هوای عشق زاده کدامین لبخند است ؟

آری ! رستاخیز عشق است . زمین ، به مهمانی آسمان می رود . اهالی ملکوت ، کجاوه هدایت را به دوش گرفته اند . دسته دسته ستاره ، پشت در خانه موسی بن جعفر (علیهما السلام) صف کشیده اند تا رضای الهی را در رضای تو

ص: 40

1- . اصول کافی، ج 2، ص 294.

2- . اصول کافی، ج 2، ص 300. در بصائر الدرجات، باب موالید الائمة ، 13 روایت به این مضمون نقل گردیده است .

بجویند . شمس الشموس از دامان « نجمه » طلوع کرده است تا سرنوشت تاریخ دنیا را به روشنایی و روز برساند .

خوش آمدی ای هشتمین خورشید !

کیست اینکه نامش را علی می گویند و کنیه اش را ابوالحسن ؟ کودکی که مدینه را منور می کند و توس را به برکت گامهایش پایتخت شیعیان جهان .

ولادتت بر امام کاظم (علیه السلام) و نجمه خاتون (علیها السلام) ! مبارک باد ... ای معصوم تر از نگاه باران! ای غوث و غیاث بی نوایان ... !

مولود موعود

با فرارسیدن یازده ذی القعدة 148 هجری قمری وعده الهی محقق گشت و زنگ تولدی خجسته نواخته شد و پسری از تبار ابرار و صالحان چشم به دنیا گشود و چشم عالمی به قدمش روشن شد . « وَ أَشْرَقَتِ الْأَرْضُ بِنُورِ رَبِّهَا » . (1)

نجمه خاتون (علیها السلام) در این باره می فرمود : « فَلَمَّا وَضَعَتْهُ عَلَى الْأَرْضِ وَاصْبَعًا يَدَهُ عَلَى الْأَرْضِ رَافِعًا رَأْسَهُ إِلَى السَّمَاءِ يُحَرِّكُ شَفَتَيْهِ كَأَنَّهُ يَتَكَلَّمُ » .

وقتی آن فرزند را به دنیا آوردم ، او در همان لحظه اول ، دست خود را بر زمین نهاد و سر مبارکش را به سمت آسمان بالا برد و آنگاه لب های مبارکش حرکت نمود ، به گونه ای که گویا (با خداوند متعال) سخن می گفت . و در این هنگام بود که امام کاظم (علیه السلام) با سرور و خوشحالی وارد

ص: 41

زادگاه فرزند معصومش شد و خطاب به آن بانوی مکرمه، چنین فرمود: « هَنِيئًا لَكَ يَا نَجْمَةُ، كَرَامَةٌ رَبِّكَ ». یعنی: ای نجمه! گوارا باد بر تو این کرامت پروردگار.

سپس نجمه خاتون (علیها السلام) می گوید: آنگاه من آن طفل نورانی را در پارچه سفیدی پیچیدم و آن را به آغوش پدرش دادم و آن حضرت، در گوش راست او اذان و در گوش چپش اقامه گفت و سپس از اطرافیان خود اندکی آب فُرات خواست و لب ها و زبان مبارک آن مولود را به آب فُرات تیمن فرمود و پس از آن دوباره آن فرزند را به من تحویل داد و فرمود: « خُذِيهِ؛ فَإِنَّهُ بِقِيَّةِ اللَّهِ فِي أَرْضِهِ ». فرزندت را تحویل بگیر، که همانا او رحمت پایدار خداوند بر روی زمین می باشد. (1)

... نمی دانم آن آب فُرات با گلوی مبارک امام رضا (علیه السلام) چه کرد که از آن زمان، در طول حیات مبارکش بغضی در گلو و سوزی در سینه داشت و پس از هزار و اندی سال هنوز بغض ها و حرارت داغ دلشان در عزای امام حسین (علیه السلام) و عطش عاشوراییان، با طنین های یابن شیبش دل سنگ را آب می کند و ناله های « إِنَّ يَوْمَ الْحُسَيْنِ أَقْرَحَ جُفُونَنَا وَأَسْبَلَ دُمُوعَنَا... » (2) از

ص: 42

-
- 1- . عیون اخبار الرضا (علیه السلام)، ج 2، ص 29، ح 2؛ مدینه المعاجز، ج 7، ص 11، ح 2107؛ بحار الأنوار، ج 49، ص 9، ح 14؛ ینابیع المودّه، ج 3، ص 166؛ تفسیر نور الثقلین، ج 2، ص 291، ح 192.
 - 2- . الأملی، صدوق، ص 190 .

لسان او ، دل های دلدادگانش را جریحه دار و پلک های محبانش را زخم نموده است ... به این هم اکتفا نکرد! ... تا آنجا که در لحظات احتضار ، به مواسات با جد غریبش حسین (علیه السلام) تشنه جان داد و از خوردن آب فراتی که به گلوی علی اصغر (علیه السلام) و رقیه خاتون (علیها السلام) نرسید امتناع کرد .

بر تن نداشت جد غریبم توان و تاب *** یابن شیب ذکر لبش بود آب آب

لقب « طاهره » ، مدال افتخار مادر امام رضا (علیه السلام)

خدای متعال در سوره احزاب، آیه 33 می فرماید : « إِنَّمَا يُرِيدُ اللَّهُ لِيُذْهِبَ عَنْكُمُ الرِّجْسَ أَهْلَ الْبَيْتِ وَيُطَهِّرَكُمْ تَطْهِيراً ؛ خداوند اراده فرموده است که هرگونه رجس و پلیدی را از شما اهل بیت (علیهم السلام) برطرف کند و شما را پاک و مطهر گرداند ».

از این رو امیرالمؤمنین (علیه السلام) ، حضرت فاطمه زهرا (علیها السلام) و حسنین (علیهما السلام) و اهل بیت پیامبر (علیهم السلام) از هر آلودگی پاک هستند . اما در کنار اهل بیت (علیهم السلام) ، مادر امامان معصوم (علیهم السلام) نیز از رجس و پلیدی دور هستند و ویژگی طاهر بودن اهل بیت (علیهم السلام) را پیدا می کنند .

حضرت امام کاظم (علیه السلام) پس از به دنیا آمدن اولین فرزند خود (یعنی امام رضا (علیه السلام)) ، به آن بانوی مکرمه لقب « طاهره » را اعطا نمودند و این

در واقع ، بهترین مدال افتخار او از ناحیه امام معصوم (علیه السلام) محسوب می گردد که نشان از نهایت پاکی سیرت وی دارد .(1)

افتخار مادری امام معصوم

افتخار مادر امام بودن، فضیلتی بی انتها را می طلبد و هرکسی نمی تواند این لیاقت و قابلیت آن را داشته باشد . می بایست توجه داشت که مادر امام، فضیلتی برتر و فراتر از همسر امام معصوم (علیه السلام) دارد .

با مروری در تاریخ اسلام در می یابیم که در تاریخ بانوانی داشتیم که عنوان همسری پیامبران و امامان معصوم (علیهم السلام) را داشتند ، اما شایستگی مادری امامان معصوم (علیهم السلام) را پیدا نکردند . در این میان حتی همسرانی بودند که به خاطر خیانت به جایگاه امامت ، سزاوار آتش جهنم شدند . اما بانویی که مادر امام می شود ، چنان فضیلت و جایگاهی دارد که برتر از همه زنان عصر خود می باشد .

حضرت نجمه خاتون (علیها السلام) بودن کار ساده ای نیست . اینکه حق مادری را بر اشرف مخلوقات داشته باشی می بایست آنقدر شایستگی داشته باشی که وجود ظرفی برای امام معصوم شود که این امر به هر بانویی مأموریت الهی داده نمی شود . باید برای « ام الائمه » شدن و همسر ولایت

ص: 44

1- . المناقب ، ج 3، ص 475؛ تاریخ الأئمه ، ص 25؛ ینابیع الموده ، ج 3، ص 165؛ إعلام الوری ، ص 651؛ أعیان الشیعه ، ج 3، ص 636.

و مادر امامت بودن ، عصمتی به قامت نجمه خاتون (علیها السلام) داشت و سر بر قدوم امام زمان و خلیفه بر حق دوران نهاد .

فتأمل !

گر سر بر آستان ولایت ننهی و تاج انتساب به پیامبر نیز بر سر نهی ، عاقبت بخیر نخواهی شد . به ام المؤمنین موصوف باشی و از ولایت منحرف ، خانه ات شاخ شیطان می شود و نامت مادر فتنه ها ! نماد نفاق خواهی شد و هیزم کینه ها !.

پس سر بر تراب قدم های حضرت ابوتراب نه ! ولایت نباشد ، انتساب ، عاقبت بخیرت نمی کند !.

یاد آوری تاریخ !

اولین جنگ امیرالمؤمنین علی (علیه السلام) پس از شهادت رسول خدا (صلی الله علیه و آله و سلم) با گروهی از پیمان شکنان به رهبری عایشه ، طلحه و زبیر اتفاق افتاد که در تاریخ ، به دلیل نقض پیمانشان ، از آنان به « ناکثین » تعبیر می شود .

طلحه و زبیر پس از خروج از مرکز خلافت امیرالمؤمنین علی (علیه السلام) و شکستن بیعت خود ، با همراهی و تشویق عایشه اولین جنگ را بر حضرت تحمیل کردند . جنگ جمل در منطقه ای نزدیک بصره در سال 36 قمری اتفاق افتاد که در مدت یک روز با کشته شدن ده هزار تن و به روایت دیگر ، سیزده تا بیست هزار تن از جبهه ناکثین و با شهادت تنها ده نفر از جبهه امام (علیه السلام) با پیروزی حضرت به پایان رسید .

ص: 45

شورش و جنگ عایشه در جنگ جمل بر خلاف دستور اسلام و قرآن و شرع مقدس بوده و حتی بر مبنای خود اهل سنت که اطاعت از ولی امر را مطلقاً واجب می دانند این اقدام وی هیچ توجیهی نداشته و وی مسئول تمام جنایاتی است که در این جنگ مرتکب شده است . انتساب به پیامبر حتی همسر رسول خدا (صلی الله علیه و آله و سلم) را عاقبت به خیر نکرد. (1)

حضرت نجمه خاتون (علیها السلام) ، عارف به حق امام

برترین همسر رسول خدا (صلی الله علیه و آله و سلم) ، حضرت خدیجه کبری (علیها السلام) اولین کسی است که به همسرش ایمان آورد و برای همیشه برای دین اسلام ایستاد و حمایت کرد . حضرت فاطمه بنت اسد (علیها السلام) ، دومین بانو و یازدهمین کسی است که اسلام را قبول کرد .

معرفت و اعتقاد او به رسول الله (صلی الله علیه و آله و سلم) که حق مادری اش را داشت و به فرزندش علی بن ابیطالب (علیهما السلام) به حدی بود که بلافاصله با شنیدن ندای اسلام از آنها ، رسالت و دین خدا را پذیرفت . این هم یکی دیگر از اصول مادری و البته همسری امام و اولی تر برای پیغمبر خداوند است .

یعنی این بانوان آسمانی عارف به حق امام (علیه السلام) هستند . آنها نسبت به ولایت آن بزرگواران و حق و حقیقت ، شناختی عینی و یقین کامل دارند . البته طبیعی ست که این همسران و مادران چنان معرفتی به ولایت و امامت

ص: 46

1- . تاریخ طبری ، ج 4 ، ص 39 ؛ الکامل فی التاریخ ، ج 2 ، ص 346 ؛ مروج الذهب ، ج 2 ، ص 360 .

شوهر و فرزند خود داشته باشند که در حقیقت راه و مقام و جایگاه آنها کوچکترین تردیدی نکنند.

همین ایمان و یقین همسران ائمه (علیهم السلام) هم باعث می شود تا کنار امامان بمانند و همراهی خود را غیر از فضایی که دارند با دانش و علم کامل کنند. یعنی آنها با شایستگی که دارند به عنوان همسر وارد خانه امام می شوند و با کسب علم و فقه جزو یکی از یاران و صالحان دین قرار می گیرند. مانند حمیده خاتون که در فقه چنان عالم بودند که امام صادق (علیه السلام) حضرت نجمه خاتون (علیها السلام) را برای دانستن احکام دین و علوم فقه به ایشان رجوع دادند، یعنی خود امام (علیه السلام) به عنوان متولی راستین دین آنقدر به همسر خود اعتماد و اطمینان داشتند که با خاطر آسوده همه ی تعیین و تبیین مسائل دینی و احکام شرعی برای بانوان را به او می سپارند.

حافظ و نگهبان سرّ الهی

حضرت نجمه خاتون (علیها السلام) پس از آنکه اولین فرزند خود را با مشاهده آن همه معجزات و برکات پروردگار به دنیا آورد، هم اکنون عزم خود را راسخ نموده است و در رسیدگی به آن امانت بی بدیل الهی سر از پا نمی شناسد.

او در طول رشد و نمو فرزندش امام رضا (علیه السلام)، همچنان شاهد کرامات و امور خارق العاده دیگری از رفتارها و حرکات و سکنات آن طفل برگزیده بود و لحظه به لحظه، در حضور خانواده ای که شوهر آن خانواده، امام معصوم شیعیان و مادر شوهرش، بانو حمیده (بانویی بی نظیر در علم و

عمل و معنویت) و فرزندى سراسر نور و اعجاز و كرامت بود، به محافظت از ذخيره امامت و ولايت مشغول بود. (1)

عشق به عبادت

نجمه خاتون (عليها السلام) بالاترين لذت را در عبادت و خلوت كردن با خدايش يافته بود. شيريني تولد فرزند و لحظات شيرين در کنار فرزند بودن هم او را لحظه اى از شيريني خلوت با خدايش باز نمى داشت.

در روايت آمده است: امام رضا (عليه السلام) بسيار به شير خوردن نياز داشت؛ زيرا در خلقت، كامل بود.

فخر شيعه، علامه مجلسى اعلى الله مقامه الشريف مى نويسد:

« مراد اين است كه جثه آن حضرت، عظيم بود ». نجمه از بستگان تقاضا نمود: « اَعْيُنُونِي بِمُرْضِعٍ فَقِيلَ لَهَا أَنْقَصِ الدُّرَّ فَقَالَتْ مَا أَكْذِبُ وَاللَّهِ مَا نَقَّصَ الدُّرَّ وَلَكِنْ عَلَيَّ وَرْدٌ مِنْ صَدَائِقِي وَتَسْبِيحِي وَقَدْ نَقَّصَ مُدُّهُ وَوَلَدْتُ »؛ به من كمك كنيد دايه اى براى فرزندم پيدا كنم. به او گفتند: مگر شير تو كم شده است؟ گفت: سوگند به خدا! دروغ نمى گويم. شيرم كم نشده؛ ولى [به سبب شير دادن و پرستارى نوزاد] از زمان تولد فرزندم، از ذكرهاى نماز و تسبيح كاسته شده است. (2)

ص: 48

-
- 1- . جهت مطالعه معجزات و كرامات و فضائل امام رضا (عليه السلام) رجوع كنيد به: كافي، ج 1، ص 486 به بعد؛ عيون اخبار الرضا (عليه السلام)، ج 1 و ج 2؛ دلائل الإمامه، ص 176؛ المناقب، ج 4، ص 417؛ بحار الأنوار، ج 49.
 - 2- . عيون اخبار الرضا (عليه السلام)، ج 1، ص 15.

آری! عروس اهل بیت (علیهم السلام) شدن، همسر امام بودن، و مادر ولی الله و بقیة الله گردیدن، این انتظار ایمانی و عرفانی را در وجودش می طلبد و می خواهد که بر کیفیت و کمیت عبادات و طاعات افزوده شود.

رؤیت ماه کرامت در آسمان خاتون مدینه

بعد از سالیان متممادی که همگان از طلوع شمس الشموس بهره مند گشتند و انوار درخشان آن آرامشی به زمین و زمان داده بود، دیدگان اهل بیت (علیهم السلام) و محبانشان به سیمای نوزادی دیگر روشنی یافت؛ و این بار از آسمان مودت و دلدادگی و از دامان پاک نجمه خاتون (علیها السلام)، قمری تابناک جلوه گر شد و همگان دیدند لیلة القدری را که ماه در آن کامل شد!.

امام کاظم (علیه السلام) پس از در آغوش گرفتن آن مهتاب موسوی و زمزمه ی اذان و اقامه، نام مقدس «فاطمه» را بر آن مولود معصومه نهاد و او را تکریم و در حقش دعا کرد!.

یک سؤال از مورخین آینده!

شاید در میان نویسندگان و مورخین معمول نباشد که در خلال بیان و تشریح مطالب تاریخی، ناخودآگاه از مطلب دیگری سخن به میان آورند و در وادی دیگری قلمفرسایی کنند! ... ولی چه کند که این نویسنده بینوا در این بخش از تاریخ، ناخودآگاه حال و هوایش به سمت مدینه رفت و بغضش شکسته و به حق افتاده است. او سوخته دری نیم سوخته ای است که نمی تواند از شراره های آتش هیزم های خانه ای به راحتی عبور کند.

حال در این مجال سؤالی از محضر تاریخ دارم که اگر مورّخی در آینده ای که ما نبودیم و استخوان های ما در زیر خروارها خاک پوسید و از پاسخ سؤالم مطلع شد در ادامه این فراز از تاریخ بنویسد که وقتی وجود مبارک امام کاظم (علیه السلام) تنها مولود دختر خود را به « فاطمه » نام نهادند ، آیا برای نجمه خاتون از صاحب اصلی این نام سخن گفتند یا خیر؟! آیا بیان فرمودند که این نام کدامین بانوی دو سراسر است که امروز زینت بخش خانه او شده است؟! آیا برای نجمه خاتون روایت نمودند که « إِنَّ فَاطِمَةَ (علیها السلام) صِدِّيقَةٌ شَهِيدَةٌ ؛ (1) فاطمه (علیها السلام) صدیقه شهیده است .

آیا روضه در و دیوار را برای ایشان خواندند و اینکه چگونه محسنش را سقط کردند؟ آیا از آن زمان سخن گفتند که چگونه آستان در خانه مولا از شدت حمله حرامیان و گام های محکم چکمه های جنگی شان ساییده و کنده شده بود ...؟! آن زمان که آستان در شبیه گودال شد ، آن زمان که زینب کبری (علیها السلام) نگاهی به گودال کرد ، نگاهی به حسین ... عرش خدا می لرزید ... ولی نمی دانم چرا قلب مردم مدینه نلرزد ... نمی دانم چرا ... ناگهان صدایی شنیده شد! صدای شیطان بود که نعره می زد ریسمان را بیاورید و ولی خدا را کشان کشان از کنار گودال آستان به سمت مسجد بردند .

ص: 50

نمی دانم نجمه خاتون (علیها السلام) صدای هق هق زینب کبری را از گلوی مبارک موسی بن جعفر (علیهما السلام) شنید که از کنج خانه علی به گوش می رسید؟ و با تکان خوردن شانه هایش جهانی ملتهب گردید و به لرزه افتاد .

نمی دانم نجمه خاتون صدای بهانه گیری های شبانه حسین (علیه السلام) را از اشک های امام کاظم (علیه السلام) دریافت که آن اشک ها ، حسن (علیه السلام) را نگران کرده و چشمان زینب (علیها السلام) را به بقچه های یادگاری مادر سوق داد و دلواپس از آن بود که حسین کفن ندارد .

نمی دانم روزهای آغازین ولادت این مولود با عظمت ، با قلب داغدار موسی بن جعفر (علیهما السلام) چها کرد که وقتی نام مادر را می شنید ، نه تنها لبخند ، که بغض هایش در گلو چون استخوانی آزارش می داد . از این رو به مانند رسول خدا (صلی الله علیه و آله و سلم) وقتی وصفی از فاطمه معصومه (علیها السلام) می شنید ، می فرمود : فداها ابوها!

از آن روزهاست که امروز پس از قرن ها ما نیز فاطمه زهرا (علیها السلام) را در فاطمه معصومه (علیها السلام) می بینیم و تاریخ از او به کوثر ثانی یاد می کند .

آن قبر که در مدینه شد گم *** پیدا شده در مدینه قم

و آنچه که مسلم و مشهور است ، آن است که بانو تکتم ، پس از به دنیا آوردن امام رضا (علیه السلام) ، تقریباً به مدت 25 سال ، فرزند دیگری را به دنیا نیاورد و پس از 25 سال دیگر ، این بانوی مکرمه فرزند دختری را به دنیا آورد که تاریخ اسلام و بلکه تاریخ بشریت ، نظیر آن را در خود ندیده است . (1)

ص: 51

1- . مستدرک سفینه البحار ، ج 8 ، ص 258؛ أعیان الشیعه ، ج 8 ، ص 391؛ تاریخ التواریخ ، ج 7 ، ص 336؛ تاج الموالید ، ص 123.

ابو جعفر محمد بن جریر طبری، دانشمند بزرگ شیعه در قرن پنجم هجری، در دلائل الامه به هنگام بحث از فرزندان امام کاظم (علیه السلام) مادر همه آنها را مشخص کرده، و به صراحت فرموده: حضرت علی بن موسی الرضا (علیهما السلام) را حضرت فاطمه معصومه (علیها السلام) از يك مادر می باشند. (1)

علیک بکریمه...!

از مرحوم آیه الله سید محمود مرعشی (2) نقل شده است که بسیار علاقه مند بودم که به طریقی محل قبر شریف جده ام حضرت زهرا (علیها السلام) را بیابم. برای این مقصود، ختم مجرّبی انتخاب کرده و چهل شب به آن مداومت کردم، تا شاید با این طریق، از محل مرقد شریف حضرت زهرا (علیها السلام) آگاه گردم. شب چهلم بعد از انجام ختم و توسل فراوان به بستر خواب رفتم در عالم خواب به محضر امام باقر یا امام صادق (علیهما السلام) رسیدم، امام (علیه السلام) به

من فرمود: « عَلَیْكَ بِکَرِیْمَةِ اَهْلِ الْبَيْتِ ؛ به دامن کریمه اهل بیت چنگ بزن ».

تصور کردم که منظور امام از این جمله، حضرت زهرا (علیها السلام) است. عرض کردم: آری قربانت گردم، من نیز ختم را برای همین گرفتم که محل شریف قبر حضرت را دقیق تر بدانم و زیارتش کنم. حضرت فرمود: منظور من، قبر شریف حضرت معصومه (علیها السلام) در قم است. سپس افزودند: به خاطر مصالحتی، خداوند اراده کرده است که قبر حضرت زهرا (علیها السلام) برای

ص: 52

1- . دلائل الامامه، ص 309 .

2- . ایشان پدر بزرگوار آیه الله العظمی سید شهاب الدین مرعشی (قدس سره) هستند .

همیشه برای همگان مخفی باشد. از این رو قبر حضرت معصومه (علیها السلام) تجلیگاه قبر شریف حضرت زهرا (علیها السلام) قرار داده و شکوه و عظمت مرقد حضرت زهرا (علیها السلام) را در قبر حضرت معصومه (علیها السلام) متجلی کرده است .

مرحوم آیه الله سید محمود مرعشی وقتی از خواب برمی خیزد ، تصمیم می گیرد که با اعضای خانواده خود روانه قم شود و در آنجا ساکن گردند . (1)

بنابراین ، لقب کریمه اهل بیت (علیهم السلام) از این جا آمده و تولد حضرت آغاز دهه کرامت است . در پایان این دهه نیز که روز یازدهم ذی القعدة الحرام است ولادت مولودی است که او نیز به عنوان « کرامه الرب » ملقب شده است این لقب را امام کاظم (علیه السلام) به فرزندش امام رضا (علیه السلام) عنایت فرموده است .

در روایتی از قول مادر امام رضا (علیه السلام) حضرت نجمه خاتون (علیها السلام) این گونه آمده است : « هَيِّنَا لَكَ يَا نَجْمَةُ، كَرَامَةَ رَبِّكَ ! »

نقش اجتماعی حضرت نجمه خاتون (علیها السلام)

در مورد مادر بزرگوار امام رضا (علیه السلام) گرچه مطالب زیادی در رابطه با عرفان ، معنویت و عظمت روحی او داریم ، اما نکته ای که دلالت بر حضور اجتماعی آن بانو داشته باشد ، به ما نرسیده است . تنها می توان با شواهد و قرائنی دریافت که به علت ظلم و ستم خلفای عباسی و زندانی شدن امام موسی بن جعفر (علیهما السلام) در نوبت های متعدد ، حتما نقش های مهمی در زندگی نجمه (علیها السلام) بوده، ولی گزارش نشده است .

ص: 53

1- . اقتباسی از کتاب زندگانی کریمه اهل بیت (علیها السلام) ، از آقای شیخ علی اکبر مهدی پور .

سرانجام آن بانوی مؤمنه، ستاره آسمان موسوی، همسر عارفه امام کاظم (علیه السلام)، ندای «ارجعی» را لبیک و روح مطهرش به ملکوت اعلی پیوست، و در جوار بانویش حضرت زهرا (علیها السلام) پرواز کرد و دیدگان فرزندانش اشکبار و دل هایشان شکسته و سوگوار شد.

متأسفانه از تاریخ دقیق وفات آن بانوی بزرگوار، اطلاعی در دست نیست، ولی برخی از محققان احتمال داده اند که آن بانوی مکرمه تقریباً پس از چند سال از ولادت دختر والامقامش حضرت فاطمه معصومه (علیها السلام) دار فانی را وداع گفته است.

بنابراین آن بانوی مکرمه، قبل از شهادت امام کاظم (علیه السلام) از دنیا رفته است و شاید یکی از مظلومیتهای وی نیز همین باشد که موقع رحلتش، همسر بزرگوارش امام کاظم (علیه السلام) در زندان بوده است و یا اگر چه به همراه او بوده باشد، این برهه از زندگی آن حضرت، چنان تحت محاصره شکنجه ها و تبعیدها و آزار و اذیت های حکومتی بوده که مراسم تشییع و تدفین و بزرگداشت آن بانو با مظلومیت تمام، سپری گشته است.

برخی نیز از این باب بر این باورند که چون امام موسی کاظم (علیه السلام)، در وصیت نامه خود نامی از نجمه خاتون نیاورده است، او پیش از آن امام همام درگذشته است. در مقابل، برخی عدم ذکر نام نجمه در وصیت را به عنوان سیاستی برای مخفی نگاه داشتن نام و اثر وی از حاکمان عباسی می دانند.

دفن او در مدینه و عدم حضورش در کاروان فاطمه معصومه (علیها السلام) در سفر به مرو، به این معناست که وی قبل از سال 200 هجری قمری درگذشته است.

بنابر گزارش کتاب « معالم المدینة المنورة قديماً و حديثاً »، نجمه خاتون در مشربه ام ابراهیم واقع در منطقه قبا در مدینه، و در کنار حمیده خاتون (علیها السلام) دفن شده است. تا قبل از سال 1405 هجری قمری، بر این قبور، بقعه ای وجود داشت اما بعدها، به دست حکومت سعودی در عربستان، این بقعه ها تخریب شدند و بنای مشربه ام ابراهیم امروزه به صورت چهار دیواری است که درب آن بسته است. مکان امروزی این مشربه، خیابان العوالی شهر مدینه است.

لازم به ذکر است که « مشربه » در لغت عرب، به معنی بستان یا زمین نرم که گیاه در آن به راحتی می روید و یا زمینی که در میان آن تپه بلندی باشد و یا به غرفه و بنا اطلاق می شود و مورّخین گفته اند که: این محلّ در قدیم، باغی بوده است که در میان آن غرفه ای قرار داشته و در این محلّ بود که « ماریه قبطیّه » یکی از همسران رسول خدا (صلی الله علیه و آله و سلم)، فرزندش « ابراهیم » را به دنیا آورد و به همین خاطر به « مشربه أم ابراهیم » مشهور شده است. (1)

ص: 55

لازم به ذکر است که این باغ، در اوایل اسلام، متعلق به مردی یهودی به نام «مخیریق»⁽¹⁾

بوده است که بعداً در زمان جنگ اُحد، این مرد به یاران حضرت رسول (صلی الله علیه و آله و سلم) پیوست و قبل از حرکت به میدان جنگ، به اطرافیان خود گفت که: اگر من کشته شدم، هر چه دارم از آن محمد (صلی الله علیه و آله و سلم) می باشد و اتفاقاً او در جنگ احد کشته شد و این باغ به رسول اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) رسید.

این مکان مقدّس، از جمله مکان هایی به شمار می رود که عبادت و ذکر و دعا و توسّل در آن (مطابق برخی از روایات معصومین (علیهم السلام)) از اجر و ثواب فراوانی برخوردار می باشد و وجود نازنین امام صادق (علیه السلام) در یک روایتی، خطاب به یکی از اصحابش به نام «عقبه بن خالد» توصیه می کند که برود و در آن محلّ نماز بگذارد و سپس در ادامه می فرماید: همانا آن مکان مقدّس، زمانی منزل و مصلاّی رسول اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) بوده است.⁽²⁾

ص: 56

1- رسول اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم)، در مورد آن مرد یهودی گفت: «مخیریق خَیْرُ یَهُودٍ». یعنی: همانا مخیریق، بهترین شخص در میان یهودی ها بود. الروض الأُنْف، ج 5، ص 12؛ تاریخ المعالم المدینة المنوّرة، ص 121 و 122؛ آثار اسلامی مکه و مدینه، ص 261 - 263.

2- الکافی، ج 4، ص 560؛ بحار الأنوار، ج 97، ص 235.

کرامات و توسلات به حضرت نجمه خاتون (علیها السلام)

نجمه خاتون (علیها السلام) ، سفره دار خانه باب الحوائج الی الله

از آن جایی که حضرت نجمه خاتون (علیها السلام) جایگاه ممتازی نزد خدای متعال و ائمه هدی (علیهم السلام) دارند و در طول تاریخ به عنوان همسفر و همسفره باب الحوائج الی الله حضرت موسی بن جعفر (علیهما السلام) رخ عیان نموده و به عنوان مادر امام تالو خود را در آسمان هدایت داشته اند ، موالیان عترت نیز از عظمت و نورانیت ایشان و مقامی که نزد بیت رسالت دارند آگاه بوده و برای حل مشکلات زندگی خود ، دست بر دامان با کرامت ایشان می شدند تا نزد خدا و ائمه هدی (علیهم السلام) شفاعت و پا درمیانی کنند .

به عنوان مقدمه روایتی را نقل می نمایم که محمد بن طلحه شافعی در عظمت حضرت موسی بن جعفر (علیهما السلام) چنین

می گوید : *انّه الامام جلیل القدر عظیم الشأن کثیر التهجید المواظب علی الطاعات المشهور بالکرامات مسهر اللیل بالسجدة و القيام و مئیم الیوم بالصیام و الصدقة و الخیرات المسمی بالکاظم لعفوه و احسانه بمن اسائه و المسمی بالعبد الصالح لکثرة عبوديته و المشهور بباب الحوائج اذ کل من يتوسل الیه اصاب حاجته کراماته تحاز منها العقول ؛ همانا موسی بن جعفر (علیهما السلام) ، پیشوای جلیل القدر و عظیم الشأن است . او شب زنده دار و مطیع دستورات پروردگار است . کراماتی از او نقل شده است که شب را تا به صبح به عبادت می پرداخته ؛ به سجده بوده ؛ به نماز می ایستاده ؛ و روز را به روزه و اعانت به دیگران به پایان می رسانیده .*

لقب آن بزرگوار کاظم بوده است؛ زیرا نسبت به افرادی که به او بد می کرده اند، گذشت و احسان داشت و لقب او عبدصالح نیز بوده است. به خاطر کثرت عبادت و حال عبودیتی که داشته است. لقب باب الحوائج نیز داشته است و هر کس به او متوسل می شد، حاجتش داده می شد. کرامات موسی بن جعفر به قدری فراوان است که عقل ها در تحیر است. (1)

خطیب خوارزمی نیز می گوید: « هر غمی که برای من پیش آمد، به سر قبر موسی بن جعفر رفتم و غم خود را آنجا از خود دور کردم. » (2) تاریخ و تجربه نشان داده است که موسی بن جعفر باب الحوائج (3) است.

حال اگر حضرت موسی بن جعفر باب حاجات امت هستند، یقیناً کلید دار و سفره دار خانه باب الحوائج الی الله حضرت موسی بن جعفر (علیهما السلام) حضرت نجمه خاتون (علیها السلام) است که وجهه عندالله و عند ولی الله می باشند.

ظرف و پناه پناهگاه امت

روایتی از یزید بن سلمیط زیدی است که می گوید: ما با حضرت ابو عبدالله امام جعفر صادق (علیه السلام)، در حالی که ما گروهی بودیم، در راه مکه ملاقات نمودیم. من به آن حضرت عرض کردم: پدرم و مادرم قربانت

ص: 58

-
- 1- . منتهی الامال، ج 2، ف 2.
 - 2- . مناقب ابن شهر آشوب، ج 4، ص 305.
 - 3- . در کتاب مناقب ابن شهر آشوب آمده است: و دفن بیغداد بالجانب الغربی - فی المقبرة المعروفة بمقابر قریش من باب التین - فصارت باب الحوائج.

گردد! شما امامانی هستید که مطهّر و پاکیزه شده اید؛ و احدی از خلائق را مفرّی از مرگ نیست؛ بنابراین شما برای من مطلبی را درباره خلافت و امامت بعدی بیان کنید تا من آن را به آنانکه پشت سر دارم برسانم.

حضرت صادق (علیه السلام) اشاره ای به پسرشان حضرت موسی بن جعفر (علیهما السلام) نمودند و ضمن بیانات مهمی فرمودند: «يُخْرِجُ اللَّهُ مِنْهُ غَوْثَ هَذِهِ الْأُمَّةِ وَغِيَاثَهَا»⁽¹⁾. به شما بشارت می دهم که خداوند از او فریاد رس امت را خواهد رساند.

«غَوْثُ» به معنی کمک برای شخص مضطرّ، و غیاث به معنی آن چیزی است که رفع حاجت فقط به واسطه او متحقّق است. یعنی حضرت امام رضا (علیه السلام) یگانه مایه کمک و معونه و پناهگاه افراد مضطرّ از این امت می باشند اعمّ از شیعیان و غیر آنها.

حال سؤالی مطرح می شود که ظرف و خاستگاه این غوث کیست؟ پناه پناهگاه امت کیست؟ یقیناً حضرت نجمه خاتون (علیها السلام) است.

از این رو ما به فرمایش امام صادق (علیه السلام) به خانه حضرت موسی بن جعفر (علیهما السلام) دعوت شدیم و به ستاره آسمان ولایت یعنی نجمه خاتون (علیها السلام) متوسل می شویم، چرا که این بانوی با فضیلت، با نور خود، همگان را از گمراهی نجات می دهد و اولاً با نشان دادن فرزندش امام رضا (علیه السلام) هفت امامی ها، واقفی های کوردل و منحرفین از راه ولایت را به امامت و کهف رضوی رهنمون نموده و ثانیاً او که غوث و غیاث امت، به حمل و امانت

ص: 59

داری او وابسته بود، می تواند امتی را در پناه خود جای دهد، از این رو توسل به آن بانوی دوسرا از مجرب ترین امور است .

می بایست توسل به مادران اهل بیت (علیهم السلام) تبدیل به فرهنگ عمومی در میان شیعیان شود . هدف آرمانی بزرگ این است که روزی خواهد آمد که در هر کوی و برزن نام و یاد آن مادران مهربان جلوه گر خواهد شد و شیعیان بیش از پیش یاد آنان را گرامی خواهند داشت و به آنان توسل پیدا خواهند کرد .

روزی می آید که نام آن مادران، زینت بخش همه مجالس خواهد شد .

روزی می آید که در مجالس روضه بر روی پرچمی زیبا، نام آنان جلوه نمایی خواهد کرد و مشتاقان، به آن پرچم تبرک خواهند جست .

(1)

طریقه توسل به حضرت نجمه خاتون (علیها السلام)

برای توسل به روح مقدس حضرت نجمه (علیها السلام) راه های مختلفی هست از جمله : هدیه کردن صلوات (با عجل فرجه) به روح ایشان ؛ هدیه کردن سوره یس به ایشان ؛ زیارت مشهد و قم به نیابت از ایشان (از راه دور یا نزدیک) ؛ پهن کردن سفره اطعام به نام و یاد آن بزرگوار و

اهتمام ویژه علامه حاج سید محمد باقر موحد ابطحی (قدس سره) بر توسل به نجمه خاتون (علیها السلام) و امامزادگان (ابن الرضا)

علامه مجلسی زمان و محدث خبیر دوران ، مرحوم آیه الله العظمی آقای حاج سید محمد باقر موحد ابطحی (قدس سره) اهتمام ویژه ای بر توسل به

ص: 60

1- . اقتباسی از کتاب دوازده مادر ، به قلم آقای خدامیان آرانی .

مادر امام زمان و مادر امام رضا (علیهما السلام) داشتند و همگان را به استغاثه در محضر نورانی شان دعوت می نمودند .

ایشان در سیره عملی شان راه های مختلفی را برای اتصال به مخدرات از آل الله به یادگار گذاشتند که از جمله آن می توان به چگونگی عرض ارادت ایشان به محضر نورانی نواده مکرمه حضرت نجمه خاتون (علیها السلام) ، یعنی حضرت فاطمه بنت الجواد (علیهما السلام) (زییده خاتون) اشاره داشت که نقل شده است که ایشان با آن وزانت علمی و تحقیقی و با آن جلالت که داشتند ، وقتی به زیارت آن مظلومه تاریخ مشرف می شدند ، گاهی ظرف شکلاتی را در دست می گرفتند و کنار ضریح مطهر نوه با کرامت حضرت نجمه خاتون (علیها السلام) رفته و با دستان مبارک خودشان به یکایک زائرها اعم از مرد و زن ، پیر و جوان و کودک ، شکلات می دادند و با حالتی همچون خادمان حرم ، بسیار متواضعانه از زوار پذیرایی می نمودند . گاهی به ایشان عرضه می شد : اجازه دهید ما این کار را انجام دهیم ، شما به زحمت نیفتید ! . می فرمودند : خیر ! من به دو علت این کار را انجام می دهم .

اولاً : می خواهم به اندازه خودم به مردم بفهمانم که عظمت این دختر مظلومه امام جواد (علیهما السلام) چقدر هست ! ، وقتی مردم می بینند که من (یک عالم دین با این سن و سال) چنین از زائران پذیرایی می کنم ، متوجه جلالت این بی بی می شوند .

ص: 61

ثانياً: اینکه خودم می خواهم برای دختر امام جواد (علیه السلام) کاری کرده باشم. (1)

ایشان این چنین شیعیان و موالیان را به امام رضا (علیه السلام) و نجمه خاتون (علیها السلام) متصل می نمودند تا بهره ای از فیوضات الهیه ایشان ببرند. (2)

توصیه آیه الله مجتهدی به توسل بر حضرت نجمه خاتون (علیها السلام)

مرحوم آیه الله مجتهدی (قدس سره) تأکید بسیاری در مورد توسل به مادران امامان معصوم (علیهم السلام)، خصوصاً به حضرت نجمه خاتون (علیها السلام) داشتند و می فرمودند: امام کاظم (علیه السلام) در شب ولادت امام رضا (علیه السلام) اولین تبریک را به مادر حضرت گفتند، ما نیز ولادت فرزندشان را به ایشان تبریک می گوئیم و می خواهیم نزد امام رئوف واسطه بشوند تا حضرت، ما را شفاعت کنند و حاجات ما برآورده به خیر شود. (3)

سریع الاجابة بودن حضرت نجمه خاتون (علیها السلام)

یکی از بزرگان می فرمود: گاهی توسل به مادر امامان زودتر از توسل به خود امامان جواب می دهد. افراد زیادی را می شناسم که با توسل به نجمه خاتون (علیها السلام) زودتر به حاجت خود رسیده اند.

ص: 62

- 1- کتاب شهیده عترت، به قلم نگارنده.
- 2- به نقل از مداح با اخلاص اهل بیت (علیهم السلام)؛ حاج علی پاکدامن.
- 3- به نقل حجة الاسلام و المسلمین آقای دکتر رفیعی.

عنایت ویژه نجمه خاتون (علیها السلام) به یک حاجت!

نقل است شخصی حاجت مهمی داشت و مدتی به حرم امام رضا (علیه السلام) می رفت و در آنجا دعا می کرد؛ ولی به حاجت خود نمی رسید، گویا مصلحت بر آن بوده است که او دیرتر به حاجت خود برسد. او خیلی برای رسیدن به حاجت خود عجله داشت، پس به نجمه خاتون (علیها السلام) توسل پیدا کرد و سریع به حاجت خود رسید.

به راستی چه رازی در میان است که گاهی توسل به مادر امام زودتر جواب می دهد؟ رمز و راز آن را این گونه می توان بازگو کرد امام رضا (علیه السلام) همانند خورشیدی است که همه دنیا را روشن کرده است، همه مردم، عظمت آن حضرت را می شناسند، اما خیلی ها مقام مادر و الامقامشان نجمه خاتون (علیها السلام) را نمی شناسند. وقتی ما به ایشان توسل پیدا می کنیم خداوند اراده می کند تا حاجت ما را زودتر برآورده کند تا ما مقام آن بانو را بیشتر بشناسیم.

آری، وقتی کسی به حاجت خود می رسد ماجرا را برای فرزندان و دوستان خود تعریف می کند و این گونه است که مقام آن بانو بیشتر آشکار می شود. در میان شیعیان مقام امام رضا (علیه السلام) نیازی به معرفی ندارد، همه مقام و عظمت او را می شناسند ولی نجمه خاتون (علیها السلام) را خیلی ها نمی شناسند. اینجاست که مصلحت خدا بر آن قرار می گیرد که حاجت ما را بدهد تا زمینه معرفی بیشتر آن بانو فراهم گردد. آنچه درباره نجمه

خاتون (علیها السلام) بیان شد درباره همه مادران اهل بیت (علیهم السلام) صدق می کند . دقت به این نکته می تواند ما را به توسل بیشتر به آن مادران مهربان رهنمون سازد. (1)

به استقبال زائر مادرم بروید!

دانشمند معظم ، حجت الاسلام و المسلمین استاد معاونیان دام ظلّه نقل می کنند : پدر بزرگوار جناب آقای دکتر هزار (2) یک سال به سفر حج مشرف می شوند و در سفر به مدینه جهت زیارت حضرت نجمه خاتون (علیها السلام) به مشربّه ام ابراهیم می روند تا به فیض زیارت قبر مطهر حضرت نجمه خاتون (علیها السلام) نائل شوند . وقتی به آن مقام می رسند ، به زیارت پشت دیوار اکتفا نمی کنند و با سختی بسیار ، از دیوار و سدهای مقابل مقبره ، خود را به قبر مطهر می رسانند ، آن هم در حالی که به شدت دچار جراحات می شوند و آخرالامر قبر مطهر بی بی را در آغوش می گیرند . ایشان علاوه بر زیارت ، خاکروبه ها و اضافاتی که بر اثر غربت و مظلومیت آن بانوی با فضیلت انباشته شده بود را جمع آوری ، و اطراف قبر مطهر را نیز پاکسازی می کنند .

وقتی پدر دکتر هزار به ایران بر می گردند ، یکی از دوستانشان به دیدارشان می آیند و می گویند : خواب دیدم امام رضا (علیه السلام) به تمامی خادمان خود در آستان قدس رضوی ، مأموریت دادند که به احترام زیارت مادرشان ، حضرت نجمه خاتون (علیها السلام) به استقبال شما بیایند !

ص: 64

1- . کتاب دوازده مادر ، به قلم آقای خدامیان آرانی .

2- . از محققان و کارشناسان مذهبی .

مطلب قابل توجه این است که این شخص، هیچ اطلاعی از زیارتی که ایشان با آن مشقت و جراحت انجام دادند، نداشتند، و در خواب استقبال از ایشان را به عنوان زیارت نجمه خاتون (علیها السلام) بیان نمودند، نه استقبال از زائر بیت الله الحرام یا مدینه منوره.

عنایت حضرت نجمه (علیها السلام) برای بچه دار شدن و حل مشکل مسکن

یکی از خدمه اهل البیت (علیهم السلام) نقل می کند: از تیر ماه سال 90 منزل یکی از اقوام مستاجر بودیم، سال 95 صاحب خانه ما را به نوعی جواب کرد، اما بعداً با توجه به این که خودشان هم طلبه بودند با ما کنار آمدند، با این حساب ما به فکر افتادیم و از جاهای مختلف وام گرفتیم و ... اما اواخر سال 97 بود که صاحب خانه به صورت جدی به ما گفتند که برای خانه به فکر باشید و هر چه زودتر منزل را تحویل دهید و سخنانی در بین فامیل رد و بدل گشت که سبب آزرده خاطری ما شده بود.

ما با تلاش بیشتری دنبال خانه بودیم اما شرایط اجاره مسکن، ماه به ماه سخت تر می شد و با سرمایه ای که داشتیم نمی شد موردی را با قیمت مناسبی اجاره کرد، به شدت مستاصل شده بودیم و در تمام این مدت، برای حل مشکل خود، توسلات مختلفی را هم انجام می دادیم، تا اینکه به یاد آوردم وقتی که حدود 4 سال از ازدواجمان گذشته بود و با وجودی که همه آزمایشات خود و همسرم مشکلی نداشت اما بچه دار نمی شدیم، و بابت این امر، من و همسرم خیلی ناراحت و دلشکسته بودیم تا اینکه شبی در عالم

رؤیا صدایی به من گفت: حل مشکل بچه دار شدن شما به دست حضرت نجمه خاتون (علیها السلام) است، و به این ترتیب ما با توسل به ایشان صاحب فرزند پسری شدیم. با خود گفتم حتماً مشکل مسکن مان هم، به دست ایشان حل خواهد شد، بنابراین همهٔ توسلاتمان را به نوعی به ایشان وصل می کردیم. تا اینکه ماه مبارک رمضان (اولین رمضان کرونایی)، در شب قدر، شب بیست سوم در مسجد آیه الله امامی (قدس سره) (که این شب را به رسم آیه الله حاج آقا احمد امامی (قدس سره) به طور خاص و ویژه محضر امام رئوف حضرت رضا (علیه السلام) متوسل می شوند) آیه الله زاده آقای حاج سید حسین فقیه امامی دام عزه، ضمن بیان کرامتی رضوی چنانکه به خاطر دارم، خطاب به جمعیت حاضر، قریب به این مضمون، فرمودند: شما هم توسل کنید و نیت کنید اگر حاجت روا شدید انشاء الله برای روز ولادت امام رئوف (علیه السلام) جهت عرض تشکر محضر امام رضا (علیه السلام) مشرف شوید.

در آن مجلس نورانی برای حوائج مهمه و نیز امر مسکن خود توسل پیدا نمودم و قصد کردم چنانچه امام رضا (علیه السلام) عنایت فرمایند و برایمان امضا نمایند، روز ولادت آن حضرت، به نیابت از مادر گرامی ایشان (حضرت نجمه خاتون (علیها السلام)) برای عرض تشکر به پابوسیشان مشرف شویم. به لطف خدا علی رقم محدودیت های کرونایی برای سفر به مشهد، با عنایت رضوی

زیارت حضرت رضا (علیه السلام) در ایام ولادت برای اولین بار به شکلی ویژه نصییمان شد ، و به نیابت از حضرت نجمه خاتون (علیها السلام) مشرف شدیم .

پیش از ظهر روز ولادت بود که تلفنم زنگ خورد ، استاد بزرگوارم که پدرانه دلسوز شاگردانشان هستند و حق عظیمی بر ما دارند ، تماس گرفتند ، گفتم مشهدالرضا (علیه السلام) در حرم دعاگویم ، گفتند بحمدالله مسکنی برای شما فراهم شده است . شماره تلفنی دادند و گفتند پس از بازگشت از زیارت ، با آقای ... تماس بگیرید و برای عقد قرارداد هماهنگ شوید ، در همین هنگام همسرم که برای عرض توسل کنار پنجره فولاد رفته بود آمد ، از حالت چشم هایش فهمیدم خیلی گریه کرده ، به او بشارت دادم که به لطف حضرت رضا (علیه السلام) گویا مسکنی برای اجاره با قیمت مناسب برایمان فراهم شده ، او هم با اشک شادی از عرض حاجتش به امام رضا (علیه السلام) گفت . پس از چند روز از سفر برگشتم با همان شخص تماس گرفتم و با ایشان هم وعده شدم و خدمت رسیدم ، با ایشان رفتم و منزل را دیدم ، پلاک دوم بن بست تازه تأسیس بود که هنوز نامگذاری و آسفالت نشده بود و سایر امکانات هم برای بن بست فراهم نشده بود و حدود 60 متر بود ، با این تصور که می خواهم با قیمت مناسب اجاره کنم به ایشان گفتم که کوچک است ، ایشان روایتی از حضرت رضا (علیه السلام) را راجع به شکر گزاری بیان

ص: 67

کردند (انگور و دانه انگور) و گفتند این خانه برای شماست و اجاره نیست و با چشم گریان گفتند : امام رضا (علیه السلام) به شما این منزل را عنایت کرده اند و گفتند : مدرک شناسایی برای اقدامات بعدی ارسال کنید .

خدمت استاد رسیدم و گفتم چنین شده ، چه باید بکنم ، ایشان فرمودند : عنایت حضرت فاطمه زهرا (علیها السلام) است ، شما و خانواده نیت کنید به شکرانه آن همواره در خدمتگزاری حضرت زهرا (علیها السلام) تلاشگر باشید .

با گذشت یکی دو ماه ، امکانات ، یکی پس از دیگری فراهم شد ، ما اواخر اسفند سال 1398 اسباب کشی کردیم ، بعد از عید سال 99 کوچه آسفالت شد وقتی تابلوی نامگذاری بن بست را دیدم ، خوشحال رفتم و به همسرم گفتم : حدس می زنی نام بن بست را چه گذاشته اند ؟ وقتی گفتم بن بست مان مزین به نام حضرت نجمه خاتون (علیها السلام) است او خوشحال و متعجب گردید ، و همه رخدادهای نشان از این داشت ، که به عنایت حضرت نجمه خاتون (علیها السلام) مشکل مسکنمان حل شده است .

عنایت نجمه خاتون (علیها السلام) در نجات مادر و جنین

یکی از مؤمنین پرتلاش ولایتی ، در اصفهان نقل می کرد که : با دختر و همسرم به خاطر مشکلاتی پیرامون زایمان ، به بیمارستان عسگریه اصفهان رفتیم و تشخیص پزشکان بر آن بود که می بایست دخترم را بستری کنند .

مادر را 24 ساعت در زایشگاه بستری کردند و فردای آن روز بعد از آزمایش و سونوگرافی به بخش ، انتقال دادند و بعد از 48 ساعت او را مرخص نمودند . پس از 24 ساعت ، علائم ناراحتی دوباره برگشت و به مطب دکتر مراجعه کردیم ، و او گفت : باید بچه سقط شود ! . مادر قبول نکرد و دکتر وقتی امتناع مادر را دید ، گفت باید به پدرش بگویید بیاید تا من صحبت هایم را با او انجام دهم . داماد ما نزد پزشک معالج آمد و دکتر ، شرایط را برای او توضیح داد و گفت چون شما جوان هستید می توانید برای بارداری مجدد اقدام نمایید تا سلامتی مادر در این برهه به خطر نیفتد .

همسر دخترم سخنان پزشک را قبول نکرد و گفت : ما امیدمان به خداست . دکتر گفت : از عهده من کاری ساخته نیست ! و اگر می خواهید فرزندتان را نگه دارید ، باید به بیمارستان الزهرا (علیها السلام) و یا بیمارستان شهید بهشتی مراجعه کنید که از لحاظ تجهیزات در مرتبه بالایی هستند . به بیمارستان شهید بهشتی مراجعه کردیم و مادر و جنین تحت مراقبت های ویژه بودند . ایامی گذشت و شبانه روز تحت نظر دکتر و دستگاه های ضربان قلب قرار داشتند تا اینکه یک روز شرایط به طور سختی ، اورژانسی شد و دکتر گفت دیگر نمی شود جنین را نگه داشت . به دلیل اینکه جان مادر در خطر است ، باید عمل سزارین انجام شود و می بایست مادر را نجات داد و متأسفانه بچه از دست می رود .

بعد از شنیدن سخنان دکتر ، همانجا در بیمارستان منقلب شدم و دلم لرزید و متوسل شدم به امام رضا (علیه السلام) و قسمشان دادم به مادرشان حضرت نجمه خاتون (علیها السلام) ... ؛گفتم دستم به دامن شما بی بی جان!، یا نجمه خاتون! دخترم این مدت خیلی اذیت شده ... خیلی سختی کشیده ... چطور به او بگویم بعد از این همه مدت باید سزارین بشوی و بچه ات را هم از دست بدهی! . چگونه امید این پدر و مادر نا امید شود؟! .

همانجا بود که به آن حضرت گفتم : نیت می کنم که با مادحین اهل بیت (علیهم السلام) صحبت کنم که (علیهما السلام) روضه از مصیبت فرزند شما حضرت رضا (علیه السلام) بخوانند و به شما ، حضرت نجمه خاتون (علیها السلام) هدیه کنند (و این نیت را پیش خودم نگه داشتم و به کسی نگفتم).

همان جا که در حیاط بیمارستان منقلب بودم ، نیت کردم و طی هماهنگی و تماس تلفنی با برخی از مداحان با اخلاص اهل بیت (علیهم السلام) تماس گرفتم که روضه ای بخوانند و دخترم نیز از طریق تلفن بشنود . چنین شد و اینگونه متوسل به حضرت نجمه خاتون (علیها السلام) شدیم .

پس از روضه ، دخترم راهی اتاق عمل شد و بعد از انجام عملِ جراحی به لطف و عنایت ویژه حضرت نجمه خاتون (علیها السلام) و حضرت رضا (علیه السلام) ، هم مادر و هم بچه صحیح و سالم ماندند . بعد از آن ، روضه های باقی مانده را تمام کردیم و به مادر امام رضا (علیه السلام) یعنی حضرت نجمه خاتون (علیها السلام) هدیه نمودیم .

مدتی بعد برای انتخاب اسمش نیز به خانۀ حضرت آية الله حاج آقا حجت ابطحي K مراجعه کردیم و اسم ها را که والدینش از قبل پیشنهاد داده بودند روی کاغذ نوشته بودیم و به معظم له دادیم ، و آية الله ابطحي برای همه اسم ها استخاره کردند و از بین همه اسم ها اسم نجمه ، استخاره اش خیلی خوب بود و در تفسیر استخاره چنین گفتند که : این هدیه از طرف امام رضا (علیه السلام) است و بهتر است که اسم فرزندتان را نجمه بگذارید و به همین منظور اسمش را نجمه گذاشتند . آری ! این فرزند یادگاری از معجزه و توسل به مادر امام هشتم (علیه السلام) می باشد .

نویسنده ای که نذر کرد و برای مادر امام رضا (علیه السلام) کتاب نوشت

بانوی فاضله ، ناهید طیبی از نویسندگان محقق و ولایی اصفهان که در قم سکونت دارد ، و کتاب « زیست نامه مادر امام رضا (علیه السلام) » را به رشته تحریر در آورده است ، از کرامت ویژه ای از حضرت نجمه خاتون (علیها السلام) در زندگی خود پرده برداشته که اسباب برکات دیگری نیز در زمینه های تألیفی شان شده است .

وی می نویسد : من سال ها صاحب فرزند نمی شدم و به همین علت ، با امام رضا (علیه السلام) عهدی بستم که اگر این دعا به اجابت برسد ، شرح زندگانی مادر ایشان را ، حضرت نجمه خاتون (علیها السلام) را به صورت تحقیقی می نویسم ، و به حاجتم رسیدم و صاحب پسری شدم .

8 سال نوشتن این کتاب به طول انجامید ، و پسر ده ساله بود که من نذرَم را به پایان بردم و کتاب آماده چاپ شد. (1)

قرائت سوره یس به نیت نجمه خاتون (علیها السلام)

یکی از اولیای خدا نقل می کرد : من تقریباً دویست هزار تومان، 15 سال پیش بدهکار شدم ، به هر کس گفتم نتوانستم پول را تهیه کنم ، گفتم می روم حرم امام رضا (علیه السلام) و به آقا می گویم. - ایشان در عین حال که عارف بودند بسیار فرد ساده ای نیز بودند- تعریف می کردند : سحر به حرم مطهر مشرف شدم و با امام رضا (علیه السلام) بسیار خودمانی صحبت کردم، و گفتم : یا امام رضا ! من برای مادرتان نجمه خاتون سوره مبارکه یس را می خوانم ، دویست هزار تومان پول هم نیاز دارم اگر ممکن است امروز عطا کنید !.

می فرمود : از همان جایی که شهید هاشمی نژاد دفن است و ما نیز کشیک مان همان جاست ، رو به قبله سه آیه از سوره یس را خواندم که یک سیدی آمد- او مشاور من در تهران بود- من را دید و بعد از احوالپرسی گفت : آقا ما دنبال شما بودیم و دسته چکی در آورد و به تاریخ آن روز مبلغ 100 هزار تومان نوشت ، من که دیدم 100 هزار تومان است رو به ضریح کردم و بدون آن که آن سید بفهمد با انگشتان دستم به سمت ضریح آقا اشاره کردم که آقا دویست هزار تومان !. چک را که نوشت و داد دست من ، دیدم که نوشته 2 میلیون ریال !. (2)

ص: 72

1- . اقتباسی از گزارش خبرگزاری فارس .

2- . منبع : نسیم گره گشا .

به برکتِ نجمه خاتون، گمشده پیدا می شود!

عالم ربانی محمدباقر نخعی مازندرانی (قدس سره) می فرمود: برای پیدا شدن گمشده، سه صلوات و یک حمد و قُلْ هُوَ اللَّهُ (سوره توحید) به نیتِ مادر حضرت رضا (علیه السلام) (نجمه خاتون) بخواند، (شیء) گمشده پیدا می شود! (1)

14 صلوات و پیدا شدن کلید

حجت الاسلام والمسلمین حاج سید محمد صادق موحد ابطحی دام عزه از فضلا و نویسندگان می نویسد: روزی کلید منزلمان گم شده بود و هر چه در جستجوی آن بر آمدیم آن را نیافتیم. آنجا بود که متوسل به حضرت نجمه خاتون (علیها السلام) شدم و 14 صلوات به ایشان هدیه نمودم و به طرز عجیبی کلید را در مقابل خود در مکانی یافتم.

هدیهٔ سورهٔ توحید به نجمه خاتون (علیها السلام)

حجت الاسلام محمدحسن الهی فر نقل می نمود که از برخی بزرگان شنیده ام: اگر حاجت مهم تری داشتی، در حرم امام رضا (علیه السلام) دو رکعت نماز بخوان و برای نجمه خاتون (علیها السلام)، مادر امام رضا (علیه السلام) هدیه کن، بعد از نماز هم بیست و هفت مرتبه قل هو الله (سوره توحید) را تکرار کن (و به ایشان هدیه کن).

ص: 73

1- . کشکول، محمدباقر نخعی مازندرانی، کتابخانه ملی، نسخه خطی به شماره 1571284، ص 102.

اگر باز حاجت مهم تری داشتی، چهار صد و ده مرتبه بگو « اللهم العن هارون و مامون » این ها را لعن کن ، تاثیر عجیبی دارد .(1)

قرائت فاتحه ام الرضا (علیها السلام)

یکی از مؤمنین مورد وثوق نقل می کرد : از قدیم الایام در خانواده مان می شنیدیم که هر وقت چیزی از شما گم شد ، (فاتحه ام الرضا (علیها السلام) و سه بار سوره توحید) بخوانید ! و در بسیاری از موارد آن را انجام می دادیم و به سرعت گمشده پیدا می شد .

گاهی نیز برای هموار شدن کارها ، تهیه بلیط در شلوغ ترین زمان های زیارتی و یا رفع مشکلات بزرگ و برآورده شدن حاجات ، نذر سوره یس و هدیه آن به حضرت نجمه خاتون (علیها السلام) می کردیم و به راحتی عنایات ویژه ای شامل حال ما می شد و حاجاتمان بر آورده به خیر می گشت و این سبب شد که در زندگی ، انس عجیبی با حضرت نجمه خاتون (علیها السلام) داشته باشیم و در تمامی مشکلات به ایشان پناهنده می شویم . تا عمر داریم مدیون لطف و محبت و کرامات امام رئوف و مادر بزرگوارشان هستیم .

ص: 74

1- این توسل را در هر مکان می توان انجام داد .

کتابنامه حضرت نجمه خاتون (علیها السلام)

آبشار بشارت : حضرت نجمه (علیها السلام)

محمدزمانی، جواد،

قم : موسسه بوستان کتاب ، 1392.

حضرت نجمه (علیها السلام) مادر امام رضا (علیه السلام)

هادی منش ، ابوالفضل، تصویرگر احسان سلیمانی

قم : حدیث نینوا، 12 صفحه، رنگی، سال 1393.

نجمه (علیها السلام) ، مادر امام رضا (علیه السلام)

مهاجرانی، سیدمحمد، تصویرگر خانانه اربابی

تهران ، نشر مدرسه، 24 صفحه رنگی، 1395.

نجمه (علیها السلام) مادر خورشید ، پژوهشی در زندگی حضرت نجمه (علیها السلام)

اکبری زبیدی، غلامرضا، ویراستار حسین طاهری وحدتی

مشهد ، نشر الشمس ، 168 صفحه ، رقعی، سال 1394.

نجمه خاتون (علیها السلام) :مادر حضرت فاطمه معصومه (علیها السلام)

مهاجرانی، سیدمحمد، اجراء گرافیک برتر.

قم ، نشر آستانه مقدسه قم ، انتشارات زائر ، 12 صفحه رنگی ، 1393.

زنان اسوه (15) ، حضرت نجمه و خیزران (علیهما السلام) : مادران گرامی امام رضا و امام جواد (علیهما السلام)

قهرمانی نژاد شائق، بهاءالدین

تدوین مرکز تحقیقات حج ، تهران، نشر مشعر، 78 صفحه، 1391.

بانوی اندلس خیزران المرسیه : پژوهشی مستند درباره زندگانی و زادگاه مادر گرامی امام علی بن موسی الرضا و فاطمه معصومه (علیهما السلام)

مصباح موسوی، سید محمد صادق

تهران، سازمان تبلیغات اسلامی، شرکت چاپ و نشر بین الملل، 374 صفحه، 1401.

زیست نامه مادر امام رضا (علیه السلام)

بازپژوهی روایات مربوط به «اروی»، مادر امام رضا (علیه السلام)

طیبی، ناهید

مشهد: آستان قدس رضوی، شرکت به نشر، 243 صفحه، 1399.

دختر مغربی: داستانی از زندگی مادر امام رضا (علیه السلام)

رهگذر، رضا

قم: نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاهها، دفتر نشر معارف، 24 صفحه، 1398.

ص: 76

قرآن كريم

نهج البلاغه ، محمد بن حسين بن موسى (سيد رضى)

مفاتيح الجنان ، شيخ عباس قمى

اثبات الوصية للامام على بن ابى طالب (عليهما السلام) ، ابوالحسن مسعودى

الاحتجاج على اهل اللجاج ، ابومنصور احمد بن على بن ابى طالب طبرسى

اخبار و آثار حضرت امام رضا (عليه السلام) ، عزيزالله عطاردى

إرشادُ القلوب إلى الصّواب المُنجى من عمَل به مِن أليم العقاب ، حسن بن ابى الحسن ديلمى

الارشاد فى معرفة حجج الله على العباد ، محمد بن محمد بن نُعمان (شيخ مُفيد)

اصول كافى ، محمد بن يعقوب كُلىنى (ثقة الاسلام كلىنى)

أعلام النساء المؤمنات ، محمد حسون و ام على مشكور

اعلام الورى باعلام الهدى ، أمين الاسلام فضل بن حسن طبرسى

اعيان الشيعة ، سيد محسن امين عاملى

الامالى ، ابوجعفر محمد بن على بن حسين بن موسى بن بابويه قمى

الانوار البهية فى تواريخ الحجج الالهية ، عباس بن محمدرضا قمى (شيخ عباس قمى و محدث قمى)

بحار الأنوار الجامعة لدرر أخبار الأئمة الأطهار ، محمد باقر مجلسي (علامة مجلسي)

بحر الانساب ، محمد حكيم جامي نامقي

بصائر الدرجات الكبرى في فضائل آل محمد مشهور به بصائر الدرجات ، ابو جعفر محمد بن حسن بن فروخ صفار، معروف به صفار قمي

تاج المواليد في مواليد الائمة ووفياتهم ، فضل بن حسن بن فضل طبرسي (امين الاسلام)

تاريخ معالم المدينة المنورة قديماً و حديثاً ، احمد ياسين احمد

تاريخ مواليد الائمة ووفياتهم ، ابن خشاب بغدادي

تأويل الآيات الظاهرة في فضائل العترة الطاهرة ، شرف الدين علي حسيني استرآبادي نجفي .

تذكرة الخواص من الامة بذكر خصائص الائمة ، سبط بن جوزي

تفسير نورالثقلين ، عبد علي بن جمعه العروسي حوزي

تقريب المعارف ، تقى الدين بن نجم الدين (ابو الصلاح حلبى)

الدر النظيم في مناقب الائمة اللهمم ، جمال الدين يوسف بن حاتم شامى مشغرى عاملى

درر الأخبار ، سيد مهدي حجازي .

دلائل الامامة ، محمد بن جرير طبرى شيعى .

دوازده مادر ، مهدي خداميان آرانى

الروض الأنف في شرح السيرة النبوية لابن هشام ، ابوالقاسم عبدالرحمن بن خطيب سهيلي اندلسي

رياحين الشريعة ، ذبيح الله محلاتي

زندگانی كريمه اهل بيت (عليهم السلام) ، علي اكبر مهدي پور

سوگنامه آل محمد (صلى الله عليه وآله وسلم) - محمد محمدی اشتهاړدی

شهیده عترت ، محمد امیری سوادکوهی .

الصراط المستقیم الی مستحقى التقدیم ، علی بن محمد نباطی بیاضی

عوالم العلوم و المعارف و الاحوال من الايات و الاخبار و الاقوال ، عبدالله البحراني ، مستدرکها : سيد محمد باقر موحد ابطحی اصفهانی

عيون اخبار الرضا (عليه السلام) ، ابو جعفر محمد بن علي بن حسين بن موسى بن بابويه قمي (شيخ صدوق)

الفضائل ، (ابوالفضل شاذان بن جبرئيل قمي)

الکامل فی التاريخ ، عزالدین ابوالحسن ، علی بن محمد جزری شیبانی

کتاب العين ، خليل بن احمد عمر بن تميم ابو عبدالرحمن فراهیدی

کشف الغمة فی معرفة الائمة ، ابوالحسن علی بن عيسى هکّاری (بهاءالدين اِزْبِلِي)

کشکول ، محمدباقر نخعی مازندرانی

کريمه اهل بيت (عليهم السلام) ، جواد محدثی

لسان العرب ، ابوالفضل جمال الدين محمد بن مکرم رويفعی افريقي

مجمع البحرين و مطلع النيرين ، فخرالدین بن محمد علی طریحی

مدينة معاجز الائمة الاثني عشر ، سيد هاشم بن سليمان توبلي بحراني (علامة بحراني)

مُروج الذهب و معادن الجواهر ، ابوالحسن علي بن الحسين بن علي المسعودي

مستدرک سفينة البحار ، علي نمازی شاهرودی

معالم المدينة المنورة بين العمارة و التاريخ ، عبدالرحمن بن ابراهيم كعكي

من لا يحضره الفقيه ، ابوجعفر محمد بن علي بن حسين بن موسى بن بابويه قمي (شيخ صدوق)

مناقب آل ابي طالب ، محمد بن علي بن شهر آشوب سروي مازندراني

منتهى الآمال فى تواريخ النبی و الآل ، عباس بن محمدرضا قمي (شيخ عباس قمي)

نجمه خاتون (عليها السلام) : مادر حضرت فاطمه معصومه (عليها السلام) ، حميد احمدی جلفايی

نسیم گره گشا ، جعفر صالحان

وفاء الوفاء بأخبار دار المصطفى ، علي بن احمد سمهودي

ينابيع المودة ، حافظ سليمان بن ابراهيم بن قندوزي حنفي .

بسمه تعالی

جَاهِدُوا بِأَمْوَالِكُمْ وَأَنْفُسِكُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ ذَلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ

با اموال و جان های خود، در راه خدا جهاد نمایید، این برای شما بهتر است اگر بدانید.

(توبه : 41)

چند سالی است که مرکز تحقیقات رایانه ای قائمیه موفق به تولید نرم افزارهای تلفن همراه، کتاب خانه های دیجیتالی و عرضه آن به صورت رایگان شده است. این مرکز کاملاً مردمی بوده و با هدایا و نذورات و موقوفات و تخصیص سهم مبارك امام علیه السلام پشتیبانی می شود.

برای خدمت رسانی بیشتر شما هم می توانید در هر کجا که هستید به جمع افراد خیراندیش مرکز بپیوندید.

آیا می دانید هر پولی لایق خرج شدن در راه اهلبیت علیهم السلام نیست؟

و هر شخصی این توفیق را نخواهد داشت؟

به شما تبریک میگوئیم.

شماره کارت :

6104-3388-0008-7732

شماره حساب بانک ملت :

9586839652

شماره حساب شبا :

IR390120020000009586839652

به نام : (موسسه تحقیقات رایانه ای قائمیه)

مبالغ هدیه خود را واریز نمایید.

آدرس دفتر مرکزی:

اصفهان - خیابان عبدالرزاق - بازارچه حاج محمد جعفر آبا ده ای - کوچه شهید محمد حسن توکلی - پلاک 129/34 - طبقه اول

وب سایت: www.ghbook.ir

ایمیل: Info@ghbook.ir

تلفن دفتر مرکزی: 03134490125

دفتر تهران: 021 - 88318722

بازرگانی و فروش: 09132000109

امور کاربران: 09132000109

مرکز تحقیقات رایانگی

اصفهان

گامی

WWW

برای داشتن کتابخانه های تخصصی
دیگر به سایت این مرکز به نشانی

www.Ghaemiyeh.com

www.Ghaemiyeh.net

www.Ghaemiyeh.org

www.Ghaemiyeh.ir

مراجعه و برای سفارش با ما تماس بگیرید.

۰۹۱۳ ۲۰۰۰ ۱۰۹

